

Powstanie memorial w miejscu dawnego cmentarza żydowskiego »14-15

Co warto wiedzieć o nadgodzinach? »16

Palenie trawy a ryzyko pożarów »17

Poradnik działkowicza: „Kwiatowy Księżyc” pracom przyświeci! »20-21

W sobotę — pogrzeb papieża Franciszka. „Chciał być zapamiętany jako pasterz, nie władca”

Fot. EPA-ELTA

W sobotę, 26 kwietnia, w Watykanie odbędzie się pogrzeb papieża Franciszka. Uroczystość pogrzebowa przyciągnie setki tysięcy wiernych oraz przywódców państwowych z całego świata. Watykan przygotowuje wyjątkowe środki bezpieczeństwa, a Kościół katolicki wkrótce rozpocznie proces wyboru nowego papieża. »6-9

Dlaczego biją dzwony? „Mówiono, że to głos Boży” »9

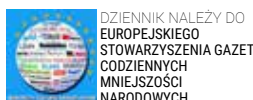
Reforma emerytalna a wpływ na gospodarkę »12-13

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

**KURIER
WILEŃSKI**Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.Birbinių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44**Redaktor naczelny:**
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)**Zastępcy red. nac.:**
Brigitą Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)**Dziennikarze:**
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik,
Justyna Giedroń,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.**Dział Promocji:**
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt)
i reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).**Dział Online:**
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.**Skład i łamanie:** Halina Taukin**Wydawca:** VšĮ „Kurier Wileński”**Druk:** VšĮ „Vilnijos žodis”**Nakład:** 2500 egz.Materiałów niezamówionych
redakcja nie zwraca. Redakcja
zastrzega sobie prawo do skraca-
nia i adiustacji tekstów. Za treść
ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich
listach nie zawsze są zbiteżne
z opinią redakcji.Projekt finansowany ze środków
Ministerstwa Spraw Zagranicznych w
ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy
za Granicą 2023”, ogłoszonego przez
Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.Publikacje wyrażają jedynie poglądy
autorów i nie mogą być utożsamiane z
oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa
Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji
„Pomoc Polakom na Wschodzie” im.
Jana Olszewskiego.

Pożegnanie z niedogodnościami, nie z monetami

Od 1 maja na Litwie wej-
dzie w życie nowa procedura
płatności gotówką, zgodnie
z którą ostateczna kwota ko-
szyka zakupów będzie za-
okrąglana do albo 0, albo 5
lub 10 eurocentów.

Zmiana ta jest krokiem
w kierunku wygodniej-
szych płatności i ma na celu
ograniczenie użycia monet
o nominałach 1 eurocenta i 2
eurocentów. Ułatwi to płat-
ności gotówkowe i zmniej-
szy liczbę drobnych monet,
które często są gubione lub
gromadzą się w szufladach.
Należy również zaznaczyć,
że monety o nominałach 1
eurocenta i 2 eurocentów
nie zostaną zniesione, gdyż
nadal będą akceptowane
do płatności. Zaokrąglenie
naturalnie zmniejszy z cza-
sem ich liczbę w obiegu.

Według reprezentatyw-
nego badania przeprowa-
dzonego przez Shopper
Quality w okresie od 1 lute-
go do 2 marca 2025 r. wśród
reprezentatywnej próby
ludności Litwy, 41,4 proc.
populacji uważa te monety
za niewygodne ze względu
na złożoność obliczeń i ich
niewielki rozmiar. Badanie
pokazuje również, że więk-
szość populacji, aż 82,5

proc., jest już świadoma
nadchodzącego zaokrąglenia
płatności gotówkowych,
a spośród tych, którzy są
świadomi zaokrąglenia, 82,8
proc. twierdzi, że rozumie, jak
będzie ono działać.

Jak będzie działać nowy
system płatności?

Zaokrąglenie dotyczy tyl-
ko płatności gotówkowych.
W przypadku płatności
kartą lub innymi środka-
mi płatniczymi, takimi jak
elektroniczne metody płat-
ności, bony podarunkowe,
pieniądze zaoszczędzone
na kartach lojalnościowych
lub kartach społeczności-
wych, należna kwota nie
ulegnie zmianie. Ceny to-
warów i usług pozostają ta-
kie same — zaokrąglana jest
jedynie ostateczna kwota
koszyka.

Przy kasie kwoty zostaną
zaokrąglone w następują-
cy sposób: jeśli ostateczna
kwota kończy się na 1 cent
lub 2 centy, zostanie zaokrą-
glona w dół do 0 centów, je-
śli kończy się na 3 centy lub
4 centy, zostanie zaokrąglona
w górę do 5 centów. Jeśli
kwota końcowa kończy się
na 6 lub 7 centach, zosta-
nie zaokrąglona w dół do 5
centów, a jeśli kończy się na

8 lub 9 centach, zostanie za-
okrąglona w górę do 10 cen-
tów. Na przykład: kwota 10,21
euro zostanie zaokrąglona
do 10,20 euro, a kwota 10,24
euro zostanie zaokrąglona
do 10,25 euro.

Jeśli ostateczna kwota ko-
szyka zakupów jest niższa niż
5 centów, zaokrąglenie nie
zostanie zastosowane.

Zaokrąglenie kwot płat-
ności będzie stosowane we
wszystkich miejscach, w któ-
rych akceptowana jest go-
tówka, chyba że jest to wyłą-
czone przez prawo. System
ten został z powodzeniem
wdrożony w innych krajach
europejskich i oczekuje się,
że ułatwi dokonywanie płat-
ności na Litwie.

Nowy system powinien
ułatwić i przyspieszyć co-
dzienne płatności oraz
zmniejszyć liczbę zgubionych
drobnych monet. Bank Litwy
dąży do zapewnienia płynne-
go przejścia do nowego syste-
mu, więc wszystkie niezbędne
informacje są dostarczane
firmom i mieszkańcom.

Wszystkie informacje do-
tyczące zaokrąglania kwot
rozliczeń gotówkowych są
dostępne na stronie interne-
towej Banku Litwy www.lb.lt.

Zam. 2850

**LB LIETUVOS
BANKAS**
EUROSISTEMA

Nuo 2025 m.
gegužės 1 d.,
atsiskaitant
grynaisiais pinigais,
**galutinė pirkinių
krepselio suma
bus apvalinama**

Pirkinių krepselio suma iki 5 ct neapvalinama.

Rys. Władysław Mickiewicz

Apel o przekazanie 1,2 proc. podatku dla redakcji „Kuriera Wileńskiego”

Podobnie jak w ubiegłych latach, każdy z nas, kto płaci podatek od dochodu (od wynagrodzenia, działalności gospodarczej lub innej), może przekazać dla organizacji (w tym przypadku dla redakcji „Kuriera Wileńskiego”) 1,2 proc. od wpłaconego w 2024 r. do Państwowej Inspekcji Podatkowej (VMI) podatku dochodowego. Czytelnika nic to nie kosztuje, a dla polskiej gazety na Litwie to wielka pomoc.

Apelujemy do Czytelników o przekazanie na redakcję „Kuriera Wileńskiego” tych 1,2 proc.

Dlaczego warto przekazać „Kurierowi Wileńskiemu” 1,2

proc. od podatku? Żeby na Litwie mogła istnieć i się rozwijać polska gazeta. Twoja pomoc, Czytelniku, będzie znacznym wsparciem naszych skromnych redakcyjnych sił.

KROK PO KROKU

Jak można wesprzeć „Kurier Wileński”? Wystarczy do 2 maja 2025 r. złożyć elektronicznie wniosek FR0512. Możemy go przekazać za pośrednictwem EDS (Elektroninio deklaravimo sistema) po wejściu na stronę <https://deklaravimas.vmi.lt>. Wykonujemy następujące kroki:

Wybieramy: Deklaravimas
Klikamy: Pildyti prašymą

Wypełniamy formularz wg instrukcji

UWAGA: wniosek złożony po 2 maja br. nie będzie rozpatrywany. Zostanie on także odrzucony, jeżeli w terminie przed 2 maja br. nie złożymy deklaracji podatkowej GPM311 za 2024 rok.

Wszelkie dodatkowe informacje dotyczące składania deklaracji **FR0512** można uzyskać na stronie internetowej www.vmi.lt lub telefonicznie pod nr tel. 1882.

Aby wypełnić wniosek FR0512 należy wpisać kod identyfikacyjny naszej redakcji (**įmonės kodas 300073186**).

Imieniny

24 kwietnia

Aleksandra, Antyma, Bony, Egberta, Erwina, Euzebiusza, Grzegorza, Honoriusza, Jerzego, Longina, Tyberiusza, Zbywoja

25 kwietnia

Aniana, Ewodii, Filona, Franciszka, Jarosława, Kalista, Marka, Piotra, Radociecha, Rustyka, Stefana, Włodzimierza

Cytat dnia

„Stopniowo przewożymy rzeczy. W najbliższych dniach tam przeniesiemy się i naprawdę nie dla własnej wygody, a z powodu pracy służby ochrony, ponieważ oni muszą mieć odpowiednie warunki pracy. I te warunki powinniśmy dla nich stworzyć” — oświadczył premier Gintautas Paluckas o swojej przeprowadzce do rezydencji rządowej w podwileńskich Turniszkach.

Liczba dnia

15 proc. — o tyle w tym roku wrósł przeładunek portu w Kłajpedzie. W styczniu-marcu 2025 roku wynosił 9,7 mln. ton. W tym samym okresie 2024 roku było to 8,48 ton.

„Umarłych wieczność dotąd trwa, dokąd pamięcią im się płaci” — W. Szymborska.

Wyrazy głębokiego współczucia oraz wsparcia dla Księdza Rektora kościoła im. bł. Michała Sopoćki w Czarnym Borze **Andrzeja Szuszkiewicza, Rodzinie i bliskim** z powodu śmierci ukochanego **Taty**.

Składa dyrekcja, grono pedagogiczne oraz cała społeczność szkolna Gimnazjum im. św. Urszuli Ledóchowskiej w Czarnym Borze

Samorząd Rejonu Wileńskiego udzieli wsparcia na inicjatywy kulturalne: zaprasza do składania wniosków

Samorząd Rejonu Wileńskiego ogłasza konkurs na wsparcie projektów kulturalnych na rok 2025 z funduszy Samorządu Rejonu Wileńskiego: maksymalna kwota na jeden projekt wyniesie do 4000 euro.

„Przeznaczając środki na projekty kulturalne, chcemy, aby każdy mieszkaniec rejonu wileńskiego miał możliwość dotknąć kultury i twórczości, a lokalne społeczności – rozwijać się i umacniać poprzez sztukę i pielęgnowanie tradycji” – mówi Robert Duchniewicz, mer Samorządu Rejonu Wileńskiego.

W konkursie mogą brać udział osoby prawne zarejestrowane i prowadzące działalność na terenie samorządu rejonu wileńskiego, świadczące usługi kulturalne, z wyjątkiem przedsiębiorstw nastawionych na zysk i instytucji budżetowych utrzymywanych lub dotowanych z budżetu samorządu lub państwa.

Zgłoszenia należy składać do 26 maja włącznie. Wypełnione według ustalonych formularzy wnioski należy przesłać pocztą elektroniczną na adres vrsa@vrsa.lt, wysyłając wiadomość na ten adres, należy zaznaczyć, że jest to wniosek o dofinansowanie projektów kulturalnych.

Maksymalna kwota przeznaczona na sfinansowanie jednego projektu wynosi 4000 euro; jedna organizacja może złożyć jeden wniosek o dofinansowanie.

Przy ocenie projektów szczególną uwagę zwraca się na aktualność i wagę projektów dla rejonu wileńskiego, ich dostępność, upowszechnianie tradycyjnej kultury i ciągłość projektów.

Przy ocenie projektów szczególną uwagę zwraca się na aktualność i wagę projektów dla rejonu wileńskiego **Fot. vrsa.lt**

skiego, ich dostępność, upowszechnianie tradycyjnej kultury i ciągłość projektów.

„Cieszymy się, że mamy możliwość finansowego wsparcia pozarządowych organizacji kulturalnych w rejonie wileńskim, których działalność jest ważna dla aktywizacji życia kulturalnego naszego rejonu. Dzięki nim powstają nowe inicjatywy, które zachęcają mieszkańców do angażowania się w różnorodne działania kulturalne i współpracę” – mówi Edyta Tamošiūnaitė, wicemer samorządu rejonu wileńskiego.

Wydatki kwalifikujące się do finansowania projektu obejmują usługi, środki i towary bezpośrednio związane z realizacją Projektów; wydatki niekwalifikujące się do finansowania obejmują pensje pracowników, czynsz, rachunki komunalne, cele charytatywne, remonty pomieszczeń i inne wydatki niezwiązane bezpośrednio z trwającymi Projektami.

Zarządzaniem i finansowaniem projektów kulturalnych zajmuje się Wydział Kultury i Turystyki Samorządu Rejonu Wileńskiego. ■

Rozpoczęło się zgłaszanie pomysłów do budżetu partycypacyjnego w rejonie wileńskim: przeznaczono ponad 170 tys. euro

Samorząd Rejonu Wileńskiego już drugi rok z rzędu uruchamia inicjatywę budżetu partycypacyjnego i od piątku do 9 maja (włącznie) mieszkańcy rejonu wileńskiego, którzy ukończyli 18 lat, mogą zgłaszać swoje pomysły na projekty budżetu partycypacyjnego. Pomysły, które spotkają się z największym poparciem mieszkańców, zostaną zrealizowane dzięki środkom pochodzącym z budżetu Samorządu. W tym roku przeznaczono na to jeszcze większą kwotę – ponad 170 tys. euro.

Zgodnie z wypowiedzią mera samorządu rejonu wileńskiego, Roberta Duchniewicza, budżet partycypacyjny jest ważnym narzędziem, które pozwala mieszkańcom rejonu wileńskiego przyczynić się do tworzenia swojego otoczenia i kształtowania przestrzeni publicznej.

„Cieszymy się, że na początku kadencji rozpoczęliśmy tę inicjatywę, którą będziemy realizować już drugi rok z rzędu. Widzimy duże zaangażowanie społeczności, mieszkańcy

przedstawiają naprawdę kreatywne i znaczące pomysły na ulepszenie otoczenia swoich miejscowości, zarówno miejskich, jak i wiejskich.

Szczególnie cieszy fakt, że szkoły również aktywnie uczestniczą w inicjatywie budżetu partycypacyjnego.

W tym roku postanowiliśmy przeznaczyć jeszcze więcej środków. To kolejny krok w kierunku stworzenia bardziej atrakcyjnego i dla wszystkich przytulnego rejonu wileńskiego.

4.>>

Zapraszam wszystkich mieszkańców rejonu wileńskiego do składania swoich propozycji” – mówi Robert Duchniewicz, mer rejonu wileńskiego.

W 2025 r. Samorząd zwiększył środki przeznaczone na inicjatywy budżetu partycypacyjnego oraz liczbę realizowanych projektów. W tym roku na realizację projektów mieszkańców przeznaczono ponad 170 tys. euro, z czego 20,8 tys. euro na projekty budżetu partycypacyjnego w szkołach (w ubiegłym roku ogólna kwota wynosiła 100 tys. euro).

Ponadto planuje się, że w tym roku wśród laureatów projektów w ramach budżetu partycypacyjnego znajdą się trzy projekty o małej skali, których wartość wyniesie do 10 tys. euro, jeden projekt średniej wielkości do 50 tys. euro i jeden duży projekt o wartości do 100 tys. euro.

Pomysły na projekty mogą zgłaszać dorośli mieszkańcy, mieszkający na terenie samorządu rejonu

wileńskiego. Na etapie zgłaszania pomysłów na projekt nie jest wymagane składanie oświadczenia o miejscu zamieszkania.

Autor idei musi opisać swój projekt i wypełnić formularz zgłoszeniowy. Zgłoszone pomysły muszą mieć na celu poprawę warunków życia poprzez renowację lub stworzenie przestrzeni publicznych. Autor powinien opisać swój pomysł tak szczegółowo, jak to możliwe, uzupełniając go wizualizacjami, rysunkami, zdjęciami lub innymi przydatnymi informacjami.

Wypełniony formularz i wszystkie inne niezbędne dokumenty można przesłać pocztą elektroniczną, na adres dalyvauk@vrsa.lt lub złożyć go w sekretariacie samorządu rejonu, Rinktinės g. 50, Wilno.

Po 9 maja wszystkie wnioski i ich stosowność zostaną ocenione przez komisję ewaluacyjną ds. pomysłów na projekty dotyczące wdrożenia budżetu partycypacyjnego Samorządu Rejonu Wileńskiego, zostanie tak-

że ogłoszone głosowanie publiczne. Głosować na projekty będą mogły tylko osoby, które ukończyły 18 lat i zadeklarowały miejsce zamieszkania na terenie rejonu wileńskiego. Głosowanie odbędzie się elektronicznie (identyfikacja odbędzie się za pośrednictwem elektronicznego portalu rządowego) oraz fizycznie (poprzez wypełnienie papierowego formularza do głosowania).

Mieszkańcy, którym powstała pytaniami w trakcie przygotowywania projektu, są uprzejmie zapraszani do konsultacji drogą mailową: dalyvauk@vrsa.lt i telefonicznie +370 666 78 369, (0 5) 275 1530. Więcej informacji o budżecie partycypacyjnym samorządu i obowiązującej procedurze można znaleźć na stronie <https://dalyvauk.vrsa.lt/>. ■

Strony przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

Łączy nas pamięć: Akcja Żonkile w 82. Rocznicę Powstania w Getcie Warszawskim

W symbolicznym geście upamiętnienia bohaterów i bohaterki powstania w getcie warszawskim, Minister Spraw Zagranicznych RP Radosław Sikorski oraz Minister Spraw Zagranicznych Państwa Izrael Gideon Sa'ar, razem z 87 ambasadorami i przedstawicielami polskich oraz izraelskich placówek dyplomatycznych w 50 krajach na świecie, wzięli udział w tegorocznej Akcji Żonkile.

Już po raz trzeci, na zaproszenie Fundacji ELNET, szefowie dyplomacji obu krajów oraz ich ambasadorowie włączyli się w organizowaną przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN kampanię edukacyjną z okazji rocznicy wybuchu powstania w getcie warszawskim. Jak co roku, 19 kwietnia żółte żonkile — symbol pamięci o heroicznej walce mieszkańców getta — pojawiły się na ulicach Warszawy oraz w wielu innych miejscach w Polsce i za granicą.

Tegoroczna edycja Akcji Żonkile nabiera jednak szczególnego znaczenia. Wspólny udział Ministrów Spraw Zagranicznych to nie tylko gest pa-

mięci, ale też sygnał odbudowującego się zaufania: w ostatnim czasie dialog między obydwojema krajami nabiera nowej dynamiki — bardziej otwartej, opartej na wzajemnym szacunku i gotowości do współpracy. To także

mocny i symboliczny wyraz wspólnej odpowiedzialności za pielęgnowanie pamięci o ofiarach Holokaustu i bohaterach walki o godność, wolność i człowieczeństwo. ■

Inf. i fot. Ambasada RP w Wilnie

Szefowie dyplomacji Polski i Izraela, razem z 87 ambasadorami i przedstawicielami placówek dyplomatycznych w 50 krajach na świecie, wzięli udział w Akcji Żonkile

Zmarł papież Franciszek. Był w czasie rekonwalescencji po zapaleniu płuc

Papież Franciszek zmarł w poniedziałek, 21 kwietnia, o godz. 7.35 rano w Domu Świętej Marty. Miał 88 lat. Jak poinformowało watykańskie biuro prasowe, Ojciec Święty zmarł w czasie rekonwalescencji po ciężkim zapaleniu płuc.

Dzień wcześniej, mimo złego stanu zdrowia, jeszcze raz wystąpił publicznie, udzielając błogosławieństwa Urbi et Orbi.

ZGON POTWIERDZIŁ KAMERLING

Obrzędowi oficjalnego stwierdzenia zgonu papieża przewodniczył w kaplicy Domu Świętej Marty kardynał Kevin Farrell, Kamerling Świętego Kościoła Rzymskiego.

Wieczorem tego samego dnia ciało papieża zostało złożone do trumny, zgodnie z wcześniejszymi dyspozycjami Franciszka dotyczącymi skromnego i uproszczonego pochówku.

Ojciec Święty wydał testament, w którym poprosił o pochówek w bazylice Matki Bożej Większej w Rzymie. To miejsce, które odwiedzał przed i po każdej zagranicznej podróży, a także przed ważnymi wydarzeniami pontyfikatu. „To jest to miejsce” — powiedział o wybranym grobie, za figurą Królowej Pokoju.

PRZYCZYNA ŚMIERCI

Bezpośrednią przyczyną śmierci była nieodwracalna zapaść kardiologiczna, której towarzyszył udar i śpiączka — wynika z komunikatu medycznego opublikowanego przez Watykan. W związku ze śmiercią papieża, we wtorek rano rozpoczęły się pierwsze kongregacje kardynałów.

Śmierć papieża wywołała poruszenie na całym świecie. Politycy i przywódcy duchowi podkreślają znaczenie jego pontyfikatu i dziedzictwa, które pozostawił.

W katedrze Notre Dame w Paryżu dzwony biły 88 razy — raz za każdy rok życia papieża. Msze święte w intencji Ojca Świętego odbywają się w wielu miejscach na świecie.

■ Papież Franciszek zostanie zapamiętany jako reformator Fot. EPA-ELTA

Śmierć papieża wywołała poruszenie na całym świecie. Politycy i przywódcy duchowi podkreślają znaczenie jego pontyfikatu i dziedzictwa, które pozostawił.

FRANCISZEK REFORMATOR

Franciszek zapisał się w historii jako papież, który dążył do budowy Kościoła otwartego i solidarnego, jako reformator. Był pierwszym papieżem, który dopuścił błogosławienie par tej samej płci poza obrzędami liturgicznymi. Wprowadził także możliwość rozdawania komunii świętej przez kobiety i zwiększył ich udział w administracji kościelnej.

Podczas pontyfikatu Franciszka odbył się Synod o synodalności — najdłuższy i najbardziej inkluzyjny w historii Kościoła. Papież podkreślał w jego trakcie, że Kościół powinien być wspólnotą słuchania, otwartości i dialogu.

Ojciec Święty pozostawił po sobie także konkretne gesty. Jednym z ostatnich była darowizna dwóch samochodów dla wileńskiego hospicjum im. bł. ks. Michała Sopoćki.

W OCZEKIWANIU NA OSTATNIE POŻEGNANIE

Papież Franciszek przed śmiercią wydał dyspozycję, by pochowano go w rzymskiej bazylice Matki Bożej Większej. To było szczególnie ważne miejsce, które odwiedzał zawsze przed ważnymi wydarzeniami swego pontyfikatu oraz każdą podróżą zagraniczną i po jej zakończeniu. Franciszek uprosił też obrzęd pochówku.

Środowiska Watykanu zaznaczyły, że Franciszek chciał być zapamiętany jako pasterz, nie władca. Trumna, zgodnie z jego dyspozycją, została zamknięta jeszcze tego samego dnia i nie będzie wystawiana na katafalku, jak miało to miejsce podczas pogrzebów jego poprzedników.

Opr. A.K. na podst. BNS, PAP, KW

Pontyfikat Franciszka. „Starał się zauważać niedolę i nieszczęście ludzkie”

Antoni Radczenko

Papież zmarł w poniedziałek z rana. Na śródownym posiedzeniu rząd podjął decyzję, że w sobotę, kiedy ma się odbyć pogrzeb Franciszka, na Litwie ma być ogłoszona jednodniowa żałoba narodowa. „Jak zaznaczył premier Gintautas Paluckas śmierć papieża Franciszka jest dużą stratą dla Kościoła katolickiego i dla całej wspólnoty katolickiej na Litwie i na świecie” — czytamy w specjalnym oświadczeniu. Żałoba narodowa ma też obowiązywać w Polsce. Ogłosił ją w miniony wtorek prezydent Andrzej Duda. Następnego dnia premier Donald Tusk udzielił kontrasygnaty. Andrzej Duda, podobnie jak Gitanas Nausėda, w sobotę uda się do Watykanu.

PAPIEŻ ZWYKŁYCH LUDZI

Urodzony w Argentynie, w rodzinie włoskich emigrantów, Franciszek (właśc. Jorge Mario Bergoglio) odszedł w wieku 88 lat.

— Był papieżem, który starał się zauważać niedolę i nieszczęście ludzkie. Starał się być otwartym. Reagował na to, co się dzieje w świecie, czego dowodem był synod — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Anna Uždavinytė, nauczycielka religii i absolwentka Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

Pontyfikat Franciszka trwał 12 lat. Przez media często był nazywany rewolucjonistą oraz papieżem zwykłych ludzi. „W porównaniu do swoich poprzedników Franciszek sprawiał wrażenie niemal rewolucjonisty” — napisał niemiecki dziennik „Frankfurter Allgemeine Zeitung”. Natomiast opiniotwórczy portal „Politico” napisał, że Franciszek swą postawą irytował zarówno kościelnych konserwatystów i liberałów.

Anna Uždavinytė nie do końca zgadza się z taką opinią.

Rząd Litwy ogłosił, że w sobotę, w dzień pogrzebu papieża Franciszka, będzie obowiązywała żałoba narodowa. Franciszek był papieżem, który starał się dostrzegać niedolę i nieszczęście ludzkie — mówi Anna Uždavinytė, nauczycielka religii.

— Moim zdaniem największym rewolucjonistą w Kościele katolickim był Jan Paweł II. To on zmienił samo podejście Kościoła. Natomiast papież Franciszek, w moim przekonaniu, działał w duchu papieża Polaka. Nie stronił od tego, co jest i co się dzieje na świecie. Starał się pomóc ludziom w odnalezieniu się w Kościele — oświadcza nasza rozmówczyni.

MODLITWA ZA OFIARY OKUPACJI

Papież Franciszek był pierwszy papieżem spoza Europy.

— Miejsce pochodzenia papieża na pewno miało wpływ na jego pontyfikat. Sama mentalność jest inna. Jeśli weźmiemy Amerykę Południową, to sam ten kontynent jest bardzo rozwarstwiony społecznie. Obok siebie są bardzo bogaci i bardzo biedni ludzie. Właśnie może dlatego był bardziej uczulony na tych słabszych i poszkodowanych — zaznacza Anna Uždavinytė.

W 2018 r. papież odwiedził Litwę. „Wizyta papieża była prawdziwym

darem dla Litwy obchodzącej stulecie swej niepodległości. Na zawsze w naszej pamięci pozostanie modlitwa papieża w Wilnie przy pomniku dla ofiar okupacji” — napisał w specjalnym oświadczeniu kilka godzin po śmierci Franciszka Gitanas Nausėda.

Z badań opinii publicznej, przeprowadzonych przez agencję „Baltijos tyrimai” wynika, że 76 proc. mieszkańców Litwy pozytywnie ocenia pontyfikat Franciszka. Nieprzychylnie działalność papieża oceniło 9 proc. badanych, a kolejnych 15 proc. nie miało wyrobionego zdania. Badania były przeprowadzone jeszcze za życia papieża, na początku marca bieżącego roku. „Od 2013 r., kiedy Franciszek został papieżem, mieszkańcy Litwy aż 10 razy umieścili go wśród pięciu najpopularniejszych postaci w konkretnym roku” — powiedziała szefowa agencji Rasa Ališauskienė.

Konklawe, czyli ogólne zgromadzenie kardynałów dla wyboru papieża, ma odbyć się na początku maja. ■

■ W 2018 r. papież Franciszek odwiedził Litwę Fot. Marian Paluszkiwicz

Pogrzeb papieża. Watykan zapewni specjalne środki bezpieczeństwa

W sobotę 26 kwietnia na placu Świętego Piotra w Watykanie odbędzie się uroczystość pogrzebowa papieża Franciszka, który zmarł w wieku 88 lat po udarze mózgu. Na to wydarzenie zjedzie się setki tysięcy wiernych z całego świata oraz najważniejsi przywódcy państwowi oraz koronowane głowy. Watykan przygotowuje wyjątkowe środki bezpieczeństwa, a Kościół katolicki już wkrótce rozpocznie proces wyboru nowego papieża.

ŚWIAT ŻEGNA FRANCISZKA

Oczekuje się, że pogrzeb zgromadzi około 200 tys. osób i aż 170 oficjalnych delegacji z całego świata.

W uroczystości pogrzebowej udział zapowiedzieli m.in. prezydent USA Donald Trump, prezydent Ukrainy Wołodymyr Zelenski, prezydent Francji Emmanuel Macron, a także prezydent Litwy Gitanas Nausėda z małżonką. Obecni będą również prezydenci Niemiec, Brazylii, Węgier i wielu innych krajów. Obecność zapowiedział też następca tronu brytyjskiego, książę William. Polskę reprezentować będą prezydent Andrzej Duda z małżonką oraz marszałek Sejmu Szymon Hołownia.

WYJĄTKOWY POCHÓWEK PAPIEŻA

Trumna z ciałem papieża Franciszka wystawiona jest na widok publiczny w bazylice Świętego Piotra od środy do piątku. Hołd przy trumnie można oddawać do północy w środę, od 7:00 do 24:00 w czwartek i od 7:00 do 19:00 w piątek. Do Watykanu wciąż napływają pielgrzymi z całego świata.

W piątek 25 kwietnia odbędzie się obrzęd zamknięcia trumny papieża Franciszka. Ceremonii przewodniczyć będzie kamerling kardynał Kevin Farrell.

W sobotę 26 kwietnia Liturgia pogrzebowa rozpocznie się o godzinie 10:00 czasu lokalnego (11:00 czasu litewskiego), a przewodniczyć jej będzie dziekan Kolegium Kardynalskiego,

Świat katolicki wkroczył w etap oczekiwania na nowego pasterza Fot. EPA-ELTA

kardynał Giovanni Battista Re. Po mszy trumna z ciałem papieża zostanie przewieziona do Bazyliki Najświętszej Maryi Panny, zgodnie z jego wolą. To wyjątkowy gest — Franciszek będzie pierwszym papieżem od ponad wieku, który zostanie pochowany poza Watykanem. Trumna, zgodnie z jego życzeniem, została wykonana z drewna i cynku, a grób będzie prosty — bez ozdób, jedynie z wyrytym imieniem.

BEZPIECZEŃSTWO NA NAJWYŻSZYM POZIOMIE

Pogrzeb papieża Franciszka, z udziałem setek tysięcy osób i delegacji z całego świata, stawia przed włoskimi służbami bezpieczeństwa jedno z największych wyzwań ostatnich lat. Od środy w Rzymie obowiązują nadzwyczajne środki bezpieczeństwa. Wzmocnione patrole policyjne i wojskowe, kontrole na stacjach metra, monitoring oraz systemy przeciwdrogonowe mają zapewnić bezpieczeństwo zarówno pielgrzymom, jak i ponad 170 oficjalnym delegacjom.

„Bezpieczeństwo trójwymiarowe” — tak włoskie media określają działania prowadzone z lądu, powietrza i w rejonie Tybru. W okolicach Watykanu pojawiają się snajperzy, pirotechnicy, policja z psami i specjalne jednostki wojskowe. Każda osoba

wchodząca na plac Świętego Piotra zostanie poddana kontroli.

LITWA OGŁASZA DZIEŃ ŻAŁOBY

W związku z sobotnim pogrzebem papieża Franciszka w Rzymie, litewski rząd ogłosił 26 kwietnia dniem żałoby narodowej. Decyzję tę podjęto na śródowym 23 kwietnia posiedzeniu Rady Ministrów.

Jak poinformował minister spraw wewnętrznych Władysław Kondratowicz, w godzinach od 7:00 do 22:00 na budynkach publicznych i prywatnych zawisną flagi państwowe z żałobnym kirem.

PRZYGOTOWANIA DO KONKLAWY

Śmierć papieża Franciszka oznacza również początek przygotowań do konklawe — wyboru nowego następcy św. Piotra. Zgodnie z tradycją, może się ono rozpocząć najwcześniej 15, a najpóźniej 20 dni po śmierci papieża. Głosować będą mogli jedynie kardynałowie poniżej 80. roku życia. Kardynał Makrīckas, który weźmie udział w wyborze nowego papieża, podkreśla, że Kościół nie może już się cofać — musi iść naprzód, pozostać otwarty na ludzi i konsekwentnie głosić Ewangelię.

Opł. J.B. na podst. BNS, PAP

Dlaczego biją dzwony kościelne?

Duchowny: kiedyś mówiono, że to głos Boży

Honorata Adamowicz

W dawnych czasach dzwony kościelne ostrzegały przed niebezpieczeństwami np. zbliżającym się wrogiem, pożarem. Wzywały także wiernych do modlitwy, oznajmiały o ważnym wydarzeniu. Dziś dzwony pełnią podobną funkcję.

— Miasta i wioski są nierozzerwalnie związane z biciem dzwonów. Dzwonią od wieków, wzywając ludzi do oddawania czci Bogu, żegnając zmarłych i ogłaszając ważne święta. W czasach pożaru lub wojny dzwony były, wzywając ludzi do zebrania się i ochrony przed niebezpieczeństwem. Nawet dzisiaj niektóre mniejsze miasta i wioski nadal mają tradycję bicia w kościelny dzwon, gdy dowiadują się o śmierci parafianina. Ponadto w niektórych regionach można nadal usłyszeć dzwony w południe, gdy zapraszają ludzi do modlitwy na Anioł Pański. Nie ma jednak uniwersalnej zasady, kiedy dzwony mają bić, więc w różnych miejscach mogą one bić z różnych okazji i o różnej porze dnia czy nocy. Po śmierci papieża Franciszka archidiecezja wileńska wezwała do bicia w dzwonów zarówno na wieść o śmierci papieża, jak i z okazji jego pogrzebu — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” ks. Mykolas Sotnickienka, koordynator ds. komunikacji Kurii Archidiecezji Wileńskiej.

DZWONY PEŁNIŁY FUNKCJĘ ALARMOWĄ

Mirosław Grabowski, proboszcz parafii św. Rafała Archaniola w Wilnie w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” twierdzi, że dawniej dzwony były nieodłączną częścią życia parafialnego. Jak mówi, dzwony były w wyznaczonych godzinach, wzywały do modlitwy, informowały o tym, że coś się dzieje w kościele czy w danej miejscowości; dzwony pełniły także funkcję alarmową, to znaczy były, gdy zbliżało się jakieś niebezpieczeństwo.

— Dzisiaj dzwony też biją, ale o wiele rzadziej. W niektórych miejscowościach biją na pół godziny przed główną mszą świętą, czyli tak zwaną sumą, a także o godzinie 12 na Anioł Pański. Nieraz też, głównie w małych miasteczkach i wsiach, dzwony biją, gdy ktoś z parafian umiera albo w dzień pogrzebu — szczególnie gdy trumna jest wnoszona do kościoła i podczas jej wynoszenia. Gdy byłem dzieckiem, to mówiono, że dzwon kościelny to głos Boży — opowiada ks. Mirosław Grabowski.

ŚWIAT ŻEGNA PAPIEŻA BICIEM DZWONÓW

W poniedziałek w południe, w związku ze śmiercią papieża Franciszka rozbrzmiał w Krakowie dzwon Zygmunt. O tej samej godzinie rozległy się w Toruniu dźwięki wielkiego dzwonu Tuba Dei (Trąba Boża) na katedrze świętych Janów. Dzwony paryskiej katedry Notre-Dame zabiły

w poniedziałek 88 razy na cześć papieża Franciszka, który zmarł w wieku 88 lat, a oświetlenie Wieży Eiffla zostało w geście żałoby całkowicie wygaszone.

— W kościołach też biją podczas szczególnych wydarzeń. Na przykład tak jak teraz z powodu odejścia papieża. Biskup zdecydował, że w ciągu pięciu minut dzwony w kościołach będą biły na znak, że zmarł papież. W dzień pogrzebu papieża dzwony także będą biły przez pięć minut. W niektórych państwach dzwony były aż 88 razy, ta liczba jest symboliczna, ponieważ tyle lat miał papież. Gdy zmarł papież Benedykt XVI czy Jan Paweł II to także dzwony były. Tradycje są bardzo różne. W naszym państwie dzwony biją, gdy są jakieś ważne wydarzenia: po prostu oznajmiają, że coś się dzieje w kościele — mówi duchowny. ■

MRF MEDIUJ REMIMO FONDAS

Nie ma uniwersalnej zasady, kiedy dzwony mają bić, więc w różnych miejscach mogą one bić z różnych okazji i o różnej porze dnia czy nocy

Fot. Marian Paluszkiewicz

TRANSPORT Dziewięć nowych nocnych linii autobusowych w Wilnie

Od piątku 25 kwietnia w Wilnie zacznie kursować dziewięć nowych linii autobusów nocnych. Jak ogłosiła we wtorek 22 kwietnia spółka miejska Judu, nowe linie będą kursować z centrum do dzielnic Saulėtekis, Zameczek, Santaryszki, Poszylajcie, Nowa Wilejka, Bojary, Grzegorzewo a także na lotnisko. „Transport publiczny musi działać sprawnie nie tylko w ciągu dnia, ale także wtedy, gdy miasto nadal tętni życiem kulturalnym, gdy odbywają się wydarzenia lub gdy ludzie wracają do domu z pracy. Trasy nocne są kolejnym krokiem w kierunku stworzenia miasta, w którym każdy może wygodnie żyć o każdej porze dnia” — powiedział Valdas Benkunskas, mer Wilna. Zaktualizowane zostaną również nazwy trzech przystanków autobusowych i dodany zostanie jeden dodatkowy. Nocny węzeł przesiadkowy powstaje na skrzyżowaniu ulic Pamėnkalnis, Jogailos i Pylimo. Według Judu, trasy nocne zostaną skoordynowane w tym miejscu, aby pasażerowie mogli przesiadać się między wszystkimi dziewięcioma trasami bez czekania dłużej niż dziewięć minut.

VSD Rosyjski i białoruski wywiady organizują ataki na Białorusinów na Litwie

„Rosyjskie i białoruskie służby wywiadowcze planowały brutalne ataki na Białorusinów mieszkających na Litwie” — poinformował

w środę Departament Bezpieczeństwa Państwowego (VSD). Według departamentu, naruszenia prawa organizowane przez zagraniczne służby wywiadowcze stają się coraz bardziej niebezpieczne, a próby przeprowadzenia brutalnych ataków na białoruską społeczność mieszkającą na Litwie zostały już wykryte. „Organizatorzy tej operacji próbują naśladować działania dwóch wzajemnie sprzecznych sił — Białorusinów promujących ideologię litwinizmu i grup Litwinów, którzy rzekomo z nimi walczą” — twierdzi VSD. Według departamentu celem operacji informacyjno-psychologicznej prowadzonej przez rosyjskie i białoruskie służby wywiadowcze na Litwie od 2023 r. jest sprawienie, by białoruska diaspora na Litwie czuła się niepewnie, a tym samym kształtowanie wizerunku Litwy jako państwa ksenofobicznego.

GOSPODARKA MFW podniósł prognozę wzrostu PKB Litwy do 2,8 proc.

Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) podniósł prognozę dla litewskiej gospodarki, szacując, że produkt krajowy brutto (PKB) kraju wzrośnie w tym roku o 2,8 proc. W październiku prognozowano, że gospodarka wzrośnie o 2,6 proc. Oczekuje się jednak, że przyszłoroczny wzrost będzie nieco wolniejszy i wyniesie 2,5 proc., czyli o 0,2 punktu procentowego mniej niż oczekiwano w październiku, podał Bank Litwy. MFW podniósł również swoje prognozy wzrostu cen, a inflacja ma przyspieszyć o 0,7 punktu procentowego do 3,5 proc. w tym roku i 2,8 proc. w przyszłym roku, czyli o 0,2 punktu procentowego więcej niż wcześniej prognozowano. Jednocześnie oczekuje się, że stopa bezrobocia spadnie z 7,1 proc. w ubiegłym roku do 6,6 w tym roku i 6,1 proc. w przyszłym roku. Oczekuje się, że cła handlowe znacznie spowolnią światową gospodarkę, ale pozwolą uniknąć poważnej recesji.

OBRONA 114 posłów popiera zwiększenie finansowania obronności do 5-6 proc. PKB

Cel przeznaczenia 5-6 proc. produktu krajowego brutto (PKB) na obronę narodową od przyszłego roku popiera 114 ze 138 posłów, wynika z sondażu opublikowanego w środę 23 kwietnia przez LRT. Taki wzrost finansowania obronności popiera 52 socjaldemokratów, 28 konserwatystów, 12 polityków ze Związku Demokratów „W imię Litwy” i liberałów, trzech polityków Świtu Niemna i mieszanej grupy posłów, a także dwóch posłów Litewskiego Związku Chłopów, Zielonych i Chrześcijańskich Rodzin (LVŽKŠS).

WOJNA Amber Grid przekazuje 55 pojazdów i 4 generatory na Ukrainę

Amber Grid, litewska spółka zajmująca się przesyłem gazu, przekazała Ukrainie 55 samochodów i cztery generatory prądu o wartości prawie 46 tys. euro. „To bardzo ważne, że możemy przyczynić się i wesprzeć walczącą Ukrainę. W trudnych warunkach wojennych taki sprzęt jest niezbędny do ratowania życia poprzez zapewnienie konserwacji i logistyki obiektów energetycznych” — powiedział we wtorkowym oświadczeniu Nemunas Biknius, dyrektor generalny Amber Grid. Według niego, do Ukrainy przekazano zarówno samochody osobowe, jak i bardziej wydajne SUV-y czy vany. Samochody zostały przekazane na usługi dla ludności, podczas gdy inne zostały przekazane na pomoc w odbudowie obiektów energetycznych zniszczonych lub uszkodzonych podczas wojny. Według firmy, przekazane używane pojazdy mają od 5 do 11 lat, ale są w dobrym stanie i mają niską wartość rezydualną.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf.wł.; Fot. Andrius Ufartas, ELTA; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Kiedy sprzedaż nieruchomości i samochodów podlega opodatkowaniu?

Państwowa Inspekcja Podatkowa (VMI) przypomina, że niektóre sprzedaże nieruchomości i samochodów są opodatkowanym zyskiem.

Według inspekcji, mieszkańcy, którzy w 2024 r. sprzedali nieruchomość (NT), którą posiadali krócej niż 10 lat, lub pojazd, który był przechowywany krócej niż 3 lata, mają czas do 2 maja na złożenie zeznania podatkowego. Według najnowszych danych VMI, zeznania podatkowe dotyczące sprzedaży nieruchomości i pojazdów niezatrzymanych przez organy podatkowe oczekują na złożenie przez około 133 tys. mieszkańców, z których 53 proc. już je złożyło.

DLA TYCH, KTÓRZY SPRZEDALI NIERUCHOMOŚCI

Mieszkańcy, którzy sprzedali mieszkanie, dom, działkę lub inną nieruchomość, która była utrzymywana przez mniej niż 10 lat w ubiegłym roku, muszą zadeklarować swój dochód i zapłacić 15 proc. podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) od osią-

gniętego zysku — różnicy między ceną sprzedaży a ceną zakupu.

Należy pamiętać o zwolnieniach dotyczących sprzedaży nieruchomości:

— Jeśli przed sprzedażą zadeklarowano miejsce zamieszkania przez co najmniej 2 lata, nie trzeba będzie składać deklaracji i płacić podatku VAT.

— Jeśli zadeklarowano miejsce zamieszkania w sprzedanej nieruchomości przez okres krótszy niż 2 lata, ale w ciągu 1 roku od sprzedaży kupiono inną nieruchomość i zadeklarowano tam miejsce zamieszkania, nie trzeba składać zeznania podatkowego i nie trzeba płacić podatku od dochodu.

DLA OSÓB SPRZEDAJĄCYCH AUTO LUB INNY POJAZD

Jeśli sprzedałeś samochód, motocykl lub inny pojazd w ciągu ostatniego roku, musisz również zadeklarować swój dochód, jeśli od daty zakupu do daty sprzedaży minęło mniej niż 3

lata. W takim przypadku odliczone zostanie 15 proc. podatku. Podatek jest naliczany od osiągniętego zysku. Na przykład, samochód został kupiony za 1500 euro i sprzedany za 2000 euro przed upływem 3 lat. W takim przypadku stosuje się 15 proc. podatek od zysku, tj. od 500 euro.

Ważne jest, aby pamiętać, że nie trzeba zgłaszać i płacić podatku od zysku, jeśli pojazd był przechowywany przez ponad 3 lata.

Więcej informacji na temat sprzedanej własności można znaleźć na stronie internetowej VMI: www.vmi.lt > Gavau turto pardavimo / nuomos pajamų.

Szczegółowe przewodniki dotyczące wypełniania deklaracji podatku dochodowego można również znaleźć na kanale VMI Youtube. Wszystkie najnowsze informacje na temat deklaracji można również znaleźć na kontach VMI na Facebooku i LinkedIn.

Opr. A.K., inf. VMI

Jeśli nieruchomość została sprzedana wcześniej niż 10 lat od kupna, różnica w cenie jest traktowana jako zysk

Fot. Marian Paluszkiwicz

Czy reforma emerytalna oznacza negatywny wpływ na gospodarkę?

Reforma systemu emerytalnego przewiduje możliwość wycofania swych oszczędności z funduszy emerytalnych. Ekonomista Aleksandras Izgorodinas radzi, aby tego nie robić, zwłaszcza dotyczy to osób młodych.

Antoni Radczenko

Rząd Litwy chce zliberalizować II filar emerytalny. Projekt rządu przewiduje, że mieszkańcy będą mogli wypłacić część zgromadzonych już oszczędności. Reforma ma polegać na tym, że mieszkańcy sami zdecydują w sprawie oszczędności emerytalnych.

PALUCKAS I SKVERNELIS

Premier sądzi, że większość osób nie wycofa swoich oszczędności z funduszy emerytalnych. „Na razie sondaże tego nie pokazują. Mam nadzieję, że litewskie społeczeństwo jest mądre. Kiedy ma się do czynienia z czymś nieodokreślonym, to nie trzeba robić pochopnych ruchów. To rozumieją zwłaszcza ci, co inwestują w papiery wartościowe” — oświadczył Gintautas Paluckas.

Ministerstwo Opieki Socjalnej i Pracy również jest przekonane, że reforma nie osłabi systemu emerytalnego, tylko go uzdrowi. „Fundusze emerytalne muszą wykonać swoją pracę i przekonać ludzi do dalszego oszczędzania, dlatego wracamy do modelu dobrowolnego uczestnictwa. Trzeba przekonać każdego, że warto oszczędzać w II filarze i trzymać tam pieniądze” — oświadczyła w ubiegłym tygodniu minister Inga Ruginienė.

Projekt reformy zakłada, że decyzję w sprawie wycofania swego wkładu emerytalnego mieszkańcy będą mogli podjąć w ciągu 21 miesięcy od stycznia 2026 r., do września 2027.

Inne zdanie ma przewodniczący Sejmu. Saulius Skvernelis sądzi, że reforma może wprowadzić pewne zamieszanie. Wszystko będzie

zależało od nastrojów społecznych. „W przypadku II filaru dostrzegam zagrożenia. Jeśli będzie decyzja i możliwość wycofania się z II filaru, to nie jestem takim optymistą, że nasi ludzie nie skorzystają z okazji, aby odzyskać to, co zostało zapłacone. Same dyskusje dotyczące II filaru nie zwiększają zaufania do niego” — polityk podzielił się opinią z dziennikarzami w ubiegłym tygodniu.

RAPORT BANKU LITWY

Eksperci Banku Litwy opracowali specjalny raport dotyczący reformy emerytalnej. Z dokumentu wynika, że jeśli mieszkańcy masowo zaczną wycofywać swe oszczędności z funduszy emerytalnych, to wówczas czeka nas wzrost PKB oraz większa inflacja.

13.>>

■ Osobom młodym nie warto wycofywać się z funduszy emerytalnych — twierdzi ekonomista Fot. Marian Paluszkiewicz

12.>>

Eksperci prognozują, że po trzech latach system powróci do obecnych tendencji.

Zdaniem analityków, jeśli swe oszczędności z funduszy wycofa 60 proc. uczestników, to wówczas do gospodarki kraju trafi dodatkowych 3,39 mld euro, z których 2,37 mld będzie przeznaczzone na konsumpcję. W przypadku gdy oszczędności wycofa 40 proc. mieszkańców, to wtedy na rynek trafi 2,26 mld euro, z których 1,58 mld będzie przeznaczzone na konsumpcję. W trzecim opracowanym scenariuszu, który zakłada wycofanie na poziomie 20 proc., liczby są następujące: 1,13 mld euro oraz 0,79 mld euro. Analitycy są przekonani, że litewska gospodarka nie będzie w stanie w szybkim czasie zaspokoić oczekiwań konsumentów i to przyczyni się do większego importu towarów zza granicy. „Ważne jest to, że większa konsumpcja ma bezpośredni i pośredni wpływ na inflację” — czytamy w dokumencie.

Autorzy raportu podkreślają jednak, że większa konsumpcja przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy oraz wyższych wynagrodzeń. „Większa konsumpcja oraz wyższe wynagrodzenia spowodują wyższe ceny, to oznacza, że poziom inflacji będzie większy, niż prognozowano” — piszą analitycy. Z ich obliczeń wynika: w przypadku wycofania oszczędności przez 60 proc. uczestników systemu emerytalnego, PKB zwiększy się o 1 proc., a inflacja o 0,8 proc.; w przypadku 40 proc. liczby są następujące: 0,7 i 0,5 proc.; w przypadku 20 proc. — 0,4 i 0,2 proc.

INNY SCENARIUSZ

Teoretycznie wzrost PKB jest czymś pozytywnym. Tym niemniej, ekonomista Aleksandras Izgorodinas uważa, że scenariusz przygotowany przez Bank Litwy może nie wypalić.

— Teoretycznie to może przyczynić się do wzrostu gospodarczego. Podobną sytuację mogliśmy obserwować w Estonii, kiedy

Gintautas Paluckas i Saulius Skvernelis mają odmienne zdania na temat reformy emerytalnej Fot. Žygimantas Gedvila, ELTA

wprowadziła w życie swą reformę podatkową. Sądzę, że ten wzrost będzie w dużym stopniu zależał od oczekiwań konsumentów. Moim zdaniem rosnący pesymizm ekonomiczny mieszkańców wpłynie na to, że nie będą chcieli wydawać tych pieniędzy. Na podstawie ostatnich badań opinii publicznej widzimy, że zaufanie względem gospodarki spada i zdanie mieszkańców Litwy o sytuacji gospodarczej jest praktycznie najgorsze w ciągu dwóch ostatnich lat. Może stać się tak, że faktycznie część osób wycofa swe oszczędności z funduszy emerytalnych. Z pewnością część tych pieniędzy wydadzą na rzeczy, których potrzebują, ale ich większa część będzie odłożona na tzw. czarną godzinę. Ludzie z trwogą patrzą w przyszłość. To jest powiązane zarówno z reformą podatkową, jak i całym tym zamieszaniem z cłami. Wzrost ekonomiczny będzie, ale może być mniejszy niż zakłada się — twierdzi ekspert zapytany przez „Kurier Wileński”.

Zdaniem rozmówcy decyzja obecnego rządu będzie miała generalnie negatywny wpływ na gospodarkę.

— W długoterminowej perspektywie to będzie miało negatywny wpływ na gospodarkę państwa. Moim zdaniem to jest błędna decyzja o możliwości wycofania pieniędzy z funduszy emerytalnych. Rynek generalnie ma za-

równy tendencje do wzrostu, jak i spadku. Teraz jest zauważalny spadek, ale po tym, jak zostaną podpisane nowe umowy handlowe ze Stanami Zjednoczonymi, to raczej będzie wzrost. Moim zdaniem państwo powinno zachęcać mieszkańców do inwestowania i lokowania środków pieniężnych w funduszach emerytalnych. Bo oszczędności emerytalne mają bezpośredni wpływ na przyszłość mieszkańców i ich pieniędzy — przypomina ekonomista.

REKOMENDACJA DLA MŁODYCH

Wycofanie swych oszczędności, zaznacza ekspert, może mieć sens dla osób w wieku przedemerytalnym.

— Sądzę, że osoby, którym jest daleko do emerytury, nie powinny wycofywać się z II filaru emerytalnego. Warto nadal lokować oszczędności w funduszach emerytalnych, które zadbają o ich godną starość. W przypadku osób, którym do emerytury zostało naprawdę niedużo, wycofanie się z II filaru może być opłacalne. Tylko trzeba pamiętać, że to nie będą jakieś duże pieniądze — zapewnia Aleksandras Izgorodinas.

Z danych Banku Litwy wynika, że w II filarze emerytalnym uczestniczy 1,42 mln osób, które mają zgromadzone oszczędności w wysokości 9,21 mld euro. ■

W miejscu dawnego cmentarza żydowskiego powstanie miejsce pamięci

Justyna Giedrojc

Ponownie wypłynął temat utworzenia memorialu na terenie byłego Pałacu Koncertów i Sportu — w miejscu, gdzie dawniej znajdował się cmentarz żydowski.

Premier Gintautas Paluckas oświadczył, że popiera inicjatywę poprzedniego rządu w kwestii upamiętnienia miejsca pochówku Żydów. „W tegorocznym budżecie państwa środki na ten cel nie zostały przewidziane. Możliwe, że uda się zrealizować tę inicjatywę w 2026 r. Uwzględniając obecną sytuację geopolityczną, z pewnością będziemy unikać nieprześlanych decyzji. Do tego tematu należy podchodzić ostrożnie i odpowiedzialnie. Będziemy informować społeczność, jak tylko pojawią się jakieś konkrety” — zapowiedział szef rządu.

POGWAŁCENIE TRADYCJI

— Wileński Pałac Sportu został wybudowany na terenie, przynajmniej częściowo, byłego cmentarza żydowskiego, co było pogwałceniem wszelkich tradycji żydowskich. Teraz trwa dyskusja na temat tego, co zrobić z tym miejscem. Organizacje żydowskie zgadzają się na to, że w tym miejscu mogłby powstać memorial upamiętniający cmentarz i pochowanych tu ludzi. Część pomnika nawiązywałaby także do walk Litwy o niepodległość, ponieważ w Pałacu Sportu odbył się pierwszy zjazd Sąjūdisu i teraz jest to miejsce ważne dla historii Litwy. Ale przede wszystkim miałyby tam powstać pomnik upamiętniający cmentarz — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Aleksander Radczenko, doradca premiera ds. mniejszości narodowych i prawa.

SPECJALNIE POWOŁANA KOMISJA

Poprzedni rząd na czele z byłą premier Ingridą Šimonytė uznał, że w miejscu dawnego żydowskiego cmentarza na Pióromoncie po-

Niezabudowany obszar dawnego cmentarza został poddany badaniom archeologicznym, podczas których stwierdzono, że nadal znajdują się tu szczątki zmarłych

winien powstać pomnik, upamiętniający to miejsce. Na podjęcie takiej decyzji wpłynęły m.in. argumenty specjalnie powołanej przez rząd komisji. W jej skład weszli m.in.: dyrektorka Muzeum Wilna Rasa Antanavičiūtė, dramaturg Marius Ivaškevičius, dziennikarz Rytis Zemkauskas, przewodnicząca Litewskiej Wspólnoty Żydów (litwaków) Faina Kukliansky, prezes departamentu spraw międzynarodowych w Komitecie Żydów Amerykańskich Andrew Baker.

Realizację projektu budowy memorialu będzie nadzorowało Muzeum Narodowe Litwy. „Muzeum Narodowe Litwy wspólnie ze spółką państwową Turto Bankas rozpocznie właściwe przygotowania do realizacji projektu, gdy tylko otrzymamy środki finansowe przeznaczone na ten cel” — głosi komunikat opublikowany przez placówkę muzealną.

— Powołana w ubiegłym roku przez premier Ingridę Šimonytė grupa robocza zaleciła budowę

takiego pomnika z uwzględnieniem wszystkich założeń tradycji żydowskich — m.in. nie należy ruszać ziemi, w której są groby, nie można przenosić w inne miejsce szczątków ludzkich. Obecny rząd jest gotów ten projekt dalej kontynuować. Jest wyraźna decyzja, w jaki sposób to miejsce powinno być upamiętnione. Powinien tu powstać memorial upamiętniający cmentarz żydowski. I my tych postanowień uzgodnionych ze wspólnotą żydowską chcemy dotrzymać. Na pewno projekt ten nie zostanie zrealizowany bardzo szybko, ponieważ jest to bardzo duży, drogi, skomplikowany projekt. Najpierw powinna powstać koncepcja miejsca pamięci. Litewskie Muzeum Narodowe ma być tą instytucją, która będzie ten projekt tworzyła. Następnie zostaną ocenione koszty tego przedsięwzięcia i wtedy zostaną przewidziane pieniądze na ten cel — komentuje Aleksander Radczenko.

14.>>

INICJATYWĘ BUDOWY MEMORIALU POPIERAJĄ WŁADZE MIASTA

„We współpracy ze Wspólnotą Żydów powinniśmy odpowiednio zagospodarować to miejsce. Znajduje się ono w centrum miasta i od lat popada w ruinę. Tworzenie dobrego otoczenia to bardzo ważna kwestia dla miasta i jego mieszkańców” — powiedział mer Wilna, Valdas Benkunskas.

Nienadający się do użytku gmach Pałacu Koncertów i Sportu w 2015 r. za 5,6 mln euro odkupił Turto Bankas r. od spółki Žalgirio sporto arena. Wkrótce spółka ogłosiła upadłość. Początkowo planowano w miejscu zbudowanego w 1971 r. pałacu wznieść nowoczesne centrum konferencyjne albo zmodernizować już istniejący gmach. Jednak ogłaszane konkursy albo nie odbywały się, albo były odwołane. Ponadto projekt rekonstrukcji obiektu spotkał się z oporem ze strony niektórych wspólnot żydowskich — były Pałac Koncertów i Sportu mieści się na terenie dawnego cmentarza żydowskiego, który czynny był od XVI w.

— W tej chwili najważniejsze jest ogrodzić i zabezpieczyć odpowiednio teren przed wandalami i różnymi niepożądanymi osoba-

mi. Powinien o to zadbać Samorząd Miasta Wilna, który do tego się zobowiązał. Kolejnym krokiem jest przygotowanie projektu pomnika oraz kosztorysu wraz z całą dokumentacją i tym się ma zająć Litewskie Muzeum Narodowe. Zgodnie z decyzją podjętą przez poprzedni rząd i zaakceptowaną przez obecny, żadnego centrum konferencyjnego tu nie będzie — podkreśla doradca premiera ds. mniejszości narodowych i prawa.

NAJSTARSZY KIRKUT WILNA

Najstarszy kirkut żydowski znajdował się na Pióromoncie, na dawnym przedmieściu Śnipiszki. Założony w XVI w. cmentarz był wielokrotnie niszczone. W 1812 r. podczas obozowania wojska francuskie urządziły na nim pastwisko dla koni. W 1831 r. na potrzeby budowy fortyfikacji miejskich władze carskie kazały wyburzyć część zabudowy Pióromontu oraz zabroniły pochówków na tamtejszym kirkucie. Na ocalałej części cmentarza zachowały się nagrobki wielu wybitnych przedstawicieli społeczności żydowskiej, m.in. mauzoleum, w którym pochowany był Elijah ben Szlomo Zalman, znany jako Gaon z Wilna i jeden z najwybitniejszych znawców Talmudu.

Realizację projektu budowy memorialu będzie nadzorowało Muzeum Narodowe Litwy. „Muzeum Narodowe Litwy wspólnie ze spółką państwową Turto Bankas rozpocznie właściwe przygotowania do realizacji projektu, gdy tylko otrzymamy środki finansowe przeznaczone na ten cel” — głosi komunikat opublikowany przez placówkę muzealną.

W 1935 r. polskie władze uznały teren cmentarza za zabytkowy. Po wkroczeniu do Wilna hitlerowców nekropolia została zdewastowana. Ostatecznie została zniszczona w latach 1949-1950 podczas budowy stadionu Žalgiris. W 1958 r. wybudowano tu także basen. Zezwolono wówczas na ekshumację części grobów, które przeniesiono na kirkut w Szeszkini. Do Szeszkini przeniesiono m.in. grób wileńskiego Gaona. Pozostałe nagrobki zniszczono i użyto do budowy obiektów sportowych. Przy ulicy Olimpietėių ustawiono wówczas granitowy pomnik upamiętniający cmentarz. W latach 1965-1971 na obszarze południowej części dawnego cmentarza wzniecono Pałac Koncertów i Sportu.

W 1996 r. niezabudowany obszar został poddany badaniom archeologicznym, podczas których stwierdzono, że nadal znajdują się tu szczątki zmarłych. W 2005 r. na zachodniej części terenu pozostałego po cmentarzu wybudowano bloki mieszkalne. Inwestycja wywołała falę krytyki ze strony międzynarodowych środowisk żydowskich oraz została potępiona przez ówczesnego prezydenta Izraela. W 2008 r. władze otoczyły teren opieką konserwatorską. Zlikwidowano parking, który znajdował się na terenie nieobjętym ekshumacją, później miejsce zostało przekształcone w teren zielony. ■

Fot. Marian Paluszkievicz

Wileński Pałac Sportu został przynajmniej częściowo wybudowany na terenie byłego cmentarza żydowskiego, co było pogwałceniem wszelkich tradycji żydowskich — mówi Aleksander Radczenko

Nadgodziny tylko za zgodą pracownika

Honorata Adamowicz

Za pracę w godzinach nadliczbowych pracodawca zobowiązany jest wypłacić pracownikowi należne wynagrodzenie oraz przewidziany w Kodeksie pracy dodatek do wynagrodzenia. Warto też pamiętać, że praca nadliczbowa jest ograniczona.

„W każdym roku kalendarzowym liczba nadgodzin nie może przekraczać 180. Pracę nadgodzin reguluje art. 119 Kodeksu pracy. Pracodawca może zlecić pracę w nadgodzinach wyłącznie za pisemną zgodą pracownika, poza następującymi wyjątkowymi przypadkami: gdy praca ma charakter nieprzewidzianej pracy o charakterze konieczności publicznej lub ma na celu zapobieżenie katastrofom, zagrożeniom, wypadkom lub klęskom żywiołowym albo likwidację ich nagłych skutków; gdy jest to niezbędne do ukończenia pracy lub usunięcia awarii, która spowodowałaby przerwanie pracy przez dużą liczbę pracowników albo uszkodzenie materiałów, wyrobów lub urządzeń; w sytuacjach przewidzianych w układzie zbiorowym pracy” — poinformowano „Kurier Wileński” w Ministerstwie Opieki Społecznej i Pracy.

48 GODZIN TYGODNIOWO

W okresie siedmiu kolejnych dni kalendarzowych można przepracować nie więcej niż 8 nadgodzin, chyba że pracownik wyrazi pisemną zgodę na pracę w nadgodzinach w wymiarze do 12 godzin tygodniowo. W takich przypadkach maksymalny średni tygodniowy czas pracy wynoszący 48 godzin tygodniowo obliczony w okresie rozliczeniowym nie może zostać przekroczony. Maksymalna liczba nadgodzin w roku może wynieść 180 godzin. Dłuższe okresy nadgodzin mogą zostać uzgodnione w układzie zbiorowym. Praca w nadgodzinach nie może naruszać wymogów dotyczących maksymalnego czasu pracy i minimalnych okresów odpoczynku. Pracownicy niepełnosprawni mogą zostać przydzieleni do pracy w nadgodzinach wyłącznie za zgodą pracownika niepełnospraw-

nego, chyba że zabrania im tego zaświadczenie lekarskie.

„Art. 144 par. 4 Kodeksu pracy stanowi, że za pracę w nadgodzinach przysługuje wynagrodzenie w wysokości nie niższej niż półtorakrotność wynagrodzenia pracownika. Za pracę w nadgodzinach przypadających w dzień wolny od pracy, który nie wynika z rozkładu czasu pracy/zmian lub za pracę w nadgodzinach przypadających w porze nocnej przysługuje co najmniej dwukrotność wynagrodzenia pracownika, a za pracę w nadgodzinach przypadających w święto państwowe i/lub w nadgodzinach przypadających w święto państwowe w porze nocnej przysługuje co najmniej dwupółkrotność wynagrodzenia pracownika. Ponadto, na wniosek pracownika, czas przepracowany w nadgodzinach może zostać dodany do czasu urlopu wypoczynkowego” — informują specjaliści w Ministerstwie Opieki Społecznej i Pracy.

ZSUMOWANY CZAS PRACY

Na szczególną uwagę zasługuje system czasu pracy dotyczący stosowania zsumowanego czasu pracy (art. 115 Kodeksu pracy). W przypadku zsumowanego czasu pracy harmonogramy pracy/zmian muszą być sporządzone w taki sposób, aby przestrzegać maksymalnego limitu czasowego wynoszącego pięćdziesiąt

dwie godziny w każdym siedmiodniowym okresie, bez stosowania tej zasady do pracy w ramach dodatkowej umowy o pracę i do czasu dyżuru.

„Pracodawca musi zapewnić równomierną rotację pracowników między zmianami. Jeśli na koniec okresu rozliczeniowego pracownik nie przepracował całkowitego wymiaru czasu pracy za cały okres rozliczeniowy w wyniku wprowadzonych dla niego ustaleń dotyczących czasu pracy, należy mu wypłacić połowę wynagrodzenia należnego za niewypełniony wymiar czasu pracy. Jeżeli na koniec okresu rozliczeniowego pracownik przepracował więcej godzin niż łączny wymiar czasu pracy przysługujący za cały okres rozliczeniowy, nadwyżka zostanie wypłacona jako nadgodziny lub, na wniosek pracownika, nadwyżka czasu pracy pomnożona przez 1,5 może zostać dodana do wymiaru urlopu wypoczynkowego. Pracodawca ma prawo do wypłaty stałego wynagrodzenia za każdy miesiąc okresu rozliczeniowego, niezależnie od faktycznie przepracowanych godzin, oraz do ostatecznego rozliczenia pracy w okresie rozliczeniowym na podstawie rzeczywistych danych poprzez wypłatę za pracę w ostatnim miesiącu okresu rozliczeniowego” — napisano w nadesłanym oświadczeniu z Ministerstwa Opieki Społecznej i Pracy. ■

■ Maksymalna liczba nadgodzin w roku może wynieść 180 godzin Fot. M. P.

Liczba pożarów na otwartej przestrzeni o 138 proc. większa niż przed rokiem

Honorata Adamowicz

Straż pożarna apeluje do mieszkańców o zachowanie ostrożności i przypomina o karach.

Według Departamentu Ochrony Przeciwpozarowej i Ratownictwa w tym roku (do 14 kwietnia 2025 r.) doszło już do 1 095 pożarów na otwartych przestrzeniach, co jest ogromnym wzrostem w porównaniu z zeszłym rokiem.

OGROMNY WZROST

„W tym roku liczba pożarów na otwartej przestrzeni jest o 138 proc. większa niż w ubiegłym. W tym roku doszło do 1 095 pożarów na otwartych przestrzeniach, co spowodowało spalenie ponad 660 ha traw. W ubiegłym roku w tym samym okresie ugaszono 460 pożarów. Zgodnie z pięcioletnimi statystykami pożarowymi między marcem a kwietniem na otwartych przestrzeniach wybucha średnio 959 pożarów. W tym roku 626 pożarów wybuchło w marcu, a 334 pożary wybuchły w ciągu czterech dni kwietnia, co jest już bliskie pięcioletniej średniej pożarów traw. Największa liczba otwartych pożarów w tym roku miała miejsce w okręgach wileńskim (439 ugaszonych pożarów) i kowieńskim (164)” — poinformowano „Kurier Wileński” w Departamencie Ochrony Przeciwpozarowej i Ratownictwa.

KARY ZA SPALANIE ODPADÓW OGRODNICZYCH

W Departamencie Ochrony Środowiska przy Ministerstwie Środowiska RL przekazano naszemu dziennikowi, że naruszenie wymogów ochrony środowiska poprzez wypalanie suchej trawy, trzciny, zbóż, opadłych liści drzew, słomy,

Marzec i kwiecień to od wielu lat okres, w którym znacząco wzrasta liczba przypadków palenia trawy, co często skutkuje pożarami na otwartych przestrzeniach.

W tym roku doszło do 1 095 pożarów na otwartych przestrzeniach, co spowodowało spalenie ponad 660 ha traw **Fot. Marian Paluszkiewicz**

odpadów rolniczych i ogrodniczych podlega karze na podstawie art. 286 kodeksu wykroczeń administracyjnych.

„Spalanie odpadów ogrodniczych z naruszeniem wymogów ochrony środowiska podlega karze grzywny w wysokości od 30 do 230 euro dla osób fizycznych oraz od 60 do 300 euro dla kierowników lub innych odpowiedzialnych osób prawnych. Brak podjęcia środków ochrony przeciwpozarowej w przypadku pożaru ścierniska lub słomy na własnych gruntach podlega karze grzywny w wysokości od 30 do 170 euro dla właścicieli, użytkowników i zarządców gruntów. Wypalanie upraw, nieskoszonych i niezgrabionych traw, trzciny, zbóż i innych upraw rolnych podlega karze grzywny w wysokości od 50 do 300 euro w przypadku osób fizycznych i 300 euro w przypadku osób prawnych. Oceniane są również szkody środowiskowe” — poinformowano nas w departamencie.

SZKODY DLA FAUNY I FLORY SĄ SZCZEGÓLNIENIE DOTKLIWE

Starą trawę można spalać zgodnie z wymogami ochrony środowiska. Nieprzestrzeganie wymogów ochrony środowiska zwiększa ryzyko pożarów, które mogą powodować szkody w mieniu ludzi i dla nich samych. Zwiększa się również zanieczyszczenie powietrza, co szkodzi środowisku i zdrowiu ludzkiemu.

Szkody dla fauny i flory są szczególnie dotkliwe, ponieważ wypalanie łąk lub starych stosów drzew zabija drobną faunę (owady, jaszczurki, zające, gniazdujące ptaki i ich młode) oraz spala wierzchnią warstwę gleby wraz z nowo kiełkującymi roślinami lub ich nasionami.

W przypadku zauważenia pożaru na własnym terenie należy zgłosić ten fakt pod numerem alarmowym 112. ■

Szczecin wiosennym miastem kwitnących krokusów i magnolii

Kiedy wiosną dni stają się coraz dłuższe, zaczyna budzić się do życia nie tylko przyroda, ale i mieszkańcy. Stolica Pomorza Zachodniego rozkwita wtedy w najdosłowniejszym tego słowa znaczeniu. Na ulice wraca kolor a w parkach i na skwerach można poczuć zapach świeżości, nadziei i nowego początku.

Dla szczecinian i odwiedzających to wyjątkowy czas — przede wszystkim z powodu wyjątkowych zjawisk przyrodniczych, które zyskały już miano lokalnych symboli wiosny.

FIOLETOWE MORZE KWIATÓW

Jednym z najbardziej spektakularnych i wyczekiwanym znaków nadejścia wiosny są kwitnące krokusy na Jasnych Błoniach. Bez nich trudno sobie wyobrazić w Szczecinie początek tej pory roku. W nieco późniejszym terminie przychodzi czas na równie widowiskowe magnolie, których ukwiecone drzewa co roku przyciągają wzrok na placu Grunwaldzkim i w jego okolicach.

Krokusy zazwyczaj pojawiają się na przełomie marca i kwietnia.

Wtedy Jasne Błonie zamieniają się w fioletowe morze kwiatów, które rozciąga się na ogromnej przestrzeni trawnika pomiędzy aleją Jana Pawła II a Parkiem Kasprowicza. Tysiące, a nawet setki tysięcy delikatnych krokusów rozkwita niemal jednocześnie, tworząc zapierający dech w piersiach spektakl natury. Widok ten robi wrażenie nie tylko na mieszkańcach, którzy licznie przychodzą tu na spacer, by nacieszyć oczy i zrobić pamiątkowe zdjęcia, ale również na turystach. Jasne Błonie w czasie kwitnienia krokusów stają się jednym z najbardziej fotografowanych miejsc w mieście. To swoisty fenomen, który zyskał status szczecińskiej tradycji — niepisany rytuał, bez którego trudno wyobrazić sobie początek wiosny.

Krokusy na Jasnych Błoniach to także dowód na konsekwencję i zaangażowanie lokalnych służb zieleni miejskiej. Przez lata nasadzano tam cebulki krokusów w coraz większych ilościach, aż efekt stał się naprawdę spektakularny. Dziś szacuje się, że może ich tam rosnąć nawet milion. To nie tylko piękna ozdoba miasta, ale też symbol troski o zieleni i przyjazną przestrzeń miejską.

KRÓLEWSKIE MAGNOLIE

Tytuł królewski przypada jednak nie krokusom, a magnoliom. Ich kwiaty można podziwiać trochę później, gdy krokusy zaczynają już przekwitać. Wtedy właśnie w mieście pojawiają się kwitnące magnolie.

19.>>

■ Jasne Błonie zamieniają się w fioletowe morze kwiatów

18.>>

Szczecin słynie z wyjątkowo dużej liczby tych drzew, które rozkwitają w całym mieście, jednak najbardziej widowiskowe skupiska można znaleźć na placu Grunwaldzkim. To właśnie tam, wśród eleganckich kamienic, na tle secesyjnej architektury, różowe i białe kwiaty magnolii prezentują się jak z bajki. Magnolie to wyjątkowe rośliny. Ich kwiaty pojawiają się jeszcze zanim drzewa wypuszczą liście, co sprawia, że rozłożyste konary wyglądają jak pokryte barwnym śniegiem. Widok ten jest niezwykle poetycki, a dla wielu mieszkańców stanowi moment kulminacyjny wiosny. Plac Grunwaldzki, z centralnym układem promieniście rozchodzących się ulic i spokojnym, eleganckim charakterem, staje się wtedy sceną dla tego cichego, ale olśniewającego przedstawienia przyrody.

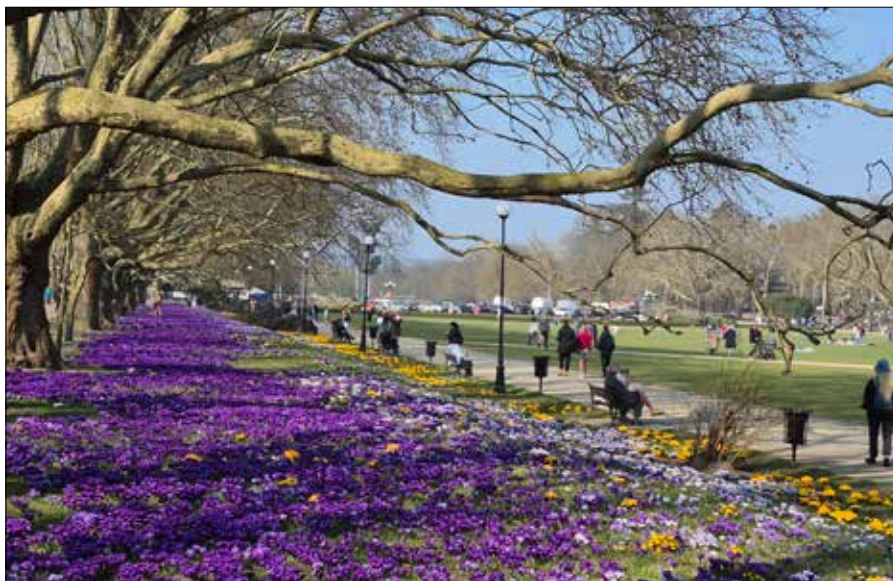
SYMBOLE ODRADZAJĄCEGO SIĘ ŻYCIA, NADZIEI I OPTYMIZMU

Krokusy i magnolie w Szczecinie stały się już czymś więcej niż tylko naturalnym zjawiskiem. To swoiste symbole odradzającego się życia, nadziei i optymizmu. W szczególności krokusy — pojawiające się jako jedne z pierwszych kwiatów po długiej zimie, dając impuls do działania, wnoszą kolor w szarość kończącego się sezonu grzewczego i przypominają, że każda zima ma swój koniec.

Z kolei magnolie, bardziej do- stojne, pełne klasy i ulotnego piękna, są jak przypomnienie o tym, by celebrować chwilę i cieszyć się tym, co kruche i przemijające. Ich obecność w przestrzeni miejskiej działa niemal terapeutycznie — uspokaja, inspiruje i wzbudza emocje, które trudno opisać słowami.

Wspólne podziwianie wiosennych cudów przyrody stało się nieformalnym, ale ważnym elementem miejskiej tożsamości. W tych chwilach Szczecin pokazuje swoje najbardziej urokliwe oblicze — jako miasto pełne zieleni, przestrzeni, harmonii i piękna. ■

Leszek Wątróbski
Fot. autor

■ Krokusy pojawiają się na przełomie marca i kwietnia

■ Krokusy rozkwitają głównie na fioletowo

■ Wśród eleganckich kamienic, na tle secesyjnej architektury, różowe i białe kwiaty magnolii prezentują się bajkowo (pl. Grunwaldzki, 15 kwietnia 2025)

„Kwiatowy Księżyc” pracom przyświeci!

Aleksander Borowik

Otóż śledzą oni uważnie kalendarz księżycowy, żeby w swojej pracy w maju dopilnować przychylne roślinom dni — na ich zasiewanie i sadzenie. A szczególnie królów ogrodów — krwiście czerwonych pomidorów!

KAKOFONIA „TRAKTORÓW”

A tymczasem wiosnę już widać, słysząc... i czuć! Dookoła grzmi kakofonia kosiarek „świeżo przyjezdnych” sąsiadów. Koszenie trawników to w sezonie ich pierwsza i najważniejsza praca. Na razie przyjemna, bo oku ładna, ale potem już będzie przeklinana przez zgrzytane zęby — bo częsta. No bo trawnik — obficie podlewany odwdzięcza się bogatym „płonem”, który to trzeba w czas zbierać.

TRUMP CHYBA BY DOCENIŁ!

Jeśli na naszym trawniku rosną gdzieś tam trawy polne (te cholewki są odporne na herbicydy!), ograniczamy się po prostu do ich koszenia. Tak już robię od dawna na swoich trawnikach, po długich latach walki o utrzymanie „golfowego” wyglądu, który chyba i sam Trump by docenił! Jeszcze trzeba by było tylko porobić dołki i siup kijem tytanowym po piłeczce do kolejnego dołka!

A ja przegrałem walkę z dziką przyrodą. Ale to i na dobre wyszło! Jakże cudnie wygląda teraz ten mój — modny ostatnio — „dziki trawnik”! Sezonowo mieni się jak tęcza barwami kwiatów — fioletowych, czerwonych, pomarańczowych czy żółtych — mleczy-dmuchańców, którym teraz też darowałem życie...

KOSIĆ „POD PIĘŃ”!

A co robić, żeby trawnik był „normalnym” trawnikiem? Nic. Tylko jak kosić, to „pod pięń”! Żadnych

Wkrótce, 12 maja, będziemy mogli zaobserwować wyjątkową pełnię Księżyca. Pełnia w maju nazywana jest „Kwiatowym Księżycem”. Zwiastuje entuzjazm, pragnienie przygód i dalekich podróży. Tymczasem ogrodnikom takie harce nie w głowie!

Po długich, mozolnych latach pracy można pokusić się o utrzymanie „golfowego” wyglądu trawnika, który chyba i sam Trump by docenił! Fot. Freepik

Starsze drzewa i krzewy zasilamy nawozami wieloskładnikowymi na początku maja (jeśli nie zrobiliśmy tego w kwietniu). Jeśli obawiamy się majowych przymrozków, do ochrony kwiatów i zawiązków owoców można wykorzystać agrowłókninę.

przepisowych 3-5 cm. Ciąć prawie na łyso, bo stara trawa jest odporna na nóż kosiarki jak diabeł na smołę. I całe to dzikie dziadostwo zniknie jak tornadem zdmuchnięte! Zostanie tylko zielony kobierzec na bogato.

A propos. Po latach doświadczeń doszedłem do genialnego wręcz w swej prostocie ułatwienia pracy, a który to onegdaj w poradach tępiłem w czambuł! Otóż podczas koszenia już nie zbierałem pieczółowicie — jak w pierwszych latach — trawy do

kosza. Po prostu zostawiałem ją tam, gdzie rosła. Bo po kiego licha robić sobie niepotrzebną pracę? Nowa trawa ścięta pokłosem szybko „zagłuszy” i dalej będzie szmaragdowo i radośnie. Z tym, że po kilku — co najmniej — latach trzeba będzie zrobić aerację, ale to już praca z innej bajki.

ZA OKNEM — PEŁNIA WIOSNY

Ciepłe, coraz dłuższe dni zachęcają do pracy w ogrodzie. Ale, uważaj! Maj jest miesiącem pogodowo niestabilnym, charakteryzującym się dużą amplitudą temperatur. W połowie miesiąca mogą jeszcze nastąpić niebezpieczne dla roślin przymrozki, czyli słynni „zimni ogrodnicy” i „zimna Zośka”. Pamiętamy więc o tym, by zadbać o ochronę delikatnych roślin w tych dniach, zaś pewne prace (np. wysadzanie do gruntu roślin wrażliwych na spadki temperatur) zaplanować na drugą połowę maja.

20.>>

PRACE W SADZIE

W maju zakwitają drzewa owocowe, dzięki czemu sad wygląda pięknie. Młode drzewka podlewamy (lepiej robić to raz na jakiś czas a obficie, niż codziennie po troszku) tworząc „misę” wokół drzewka i wlewając do niej nawet do 10 l wody, spulchniamy wierzchnią warstwę gleby wokół nich, w połowie miesiąca zasilamy nawozami wieloskładnikowymi.

Starsze drzewa i krzewy zasilamy nawozami wieloskładnikowymi na początku maja (jeśli nie zrobiliśmy tego w kwietniu). Jeśli obawiamy się majowych przymrozków, do ochrony kwiatów i związków owoców można wykorzystać agrowłókninę.

W WARZYWNIAKU

Zbieramy pierwsze plony — te z siewu ozimego i warzywa wieloletnie (np. szparagi, rabarbar,

Dowcip o pomidorach

Pewna kobieta hodowała pomidory. Niestety, choć były bardzo smaczne, nie mogły nabrać koloru. Zazdrościła sąsiadowi, którego pomidory kusily zza płotu piękną czerwienią. Pewnego dnia poprosiła go o zdradzenie ogrodniczego sekretu.

— To proste — tłumaczył sąsiad. — Dwa razy dziennie obnażam się w obecności moich pomidorów, a one czerwienią się ze wstydu!

Kobieta postanowiła wypróbować ten sposób w swoim ogrodzie. Po tygodniu sąsiad zaczepia ją i pyta, czy pomidory nabrały koloru.

— Nie... — odpowiada. — Ale niech pan spojrzy, jakie mi w tym roku ogórki urosły!

szczaw), możliwe są już także pierwsze zbiory warzyw wysianych w cieplarniach (np. szczypior, rzodkiewki).

Wysiewamy:

- na początku miesiąca: ogórki i melony przeznaczone na rozsady;
- przez cały miesiąc: rzodkiewkę i salate, marchew i burak ćwikłowy;
- w drugiej połowie miesiąca: fasolę szparagową i tyczną, kukurydzę cukrową, nasiona dyniowatych — bezpośrednio do gruntu.

Jeśli chcemy zabezpieczyć nasiona przed ptakami, do ich odstraszenia

wykorzystujemy paski aluminiowe umocowane na drutach.

PILNUJ PIERWSZEJ KUKUŁKI!

Jest taki przesąd (a może i prawda...), że jeśli pierwsza usłyszana przez nas kukułka „okuka” nas w momencie, kiedy mamy przy sobie pieniądze, to zapewnimy sobie finansowy sukces! Przynajmniej do następnego maja i kolejnego „ku-ku”. I tego pobożnie pilnują też zapobiegliwi ogrodnicy, w kieszeni fartuchów trzymając co najmniej centa. ■

Przysłowia ludowe na maj

- Na pierwszego maja szron obiecuje dobry plon.
- Pierwszego maja deszcz, nieurodzaju wieszcz.
- Maj bogaty sieje kwiaty.
- Kiedy mokry maj, będzie żyto jak gaj.
- Kiedy lipa w maju kwitnie, to w ulach miód zawisnie.
- Niedługo trwa deszcz majowy, tyle co łyż młodej wdowy.
- Częste w maju grzmoty rozpraszają chłopom zgryzoty.
- Grzmot w maju sprzyja urodzaju.
- Chłodny marzec, ciepły maj, będzie zboże jako gaj.
- Gdy w maju plucha, w czerwcu posucha.
- Grzmot w maju nie szkodzi, sad dobrze obrodzi.
- Jeśli w maju śnieg się zdarzy, to lato dobrze wyparzy.
- Majowe błoto, więcej niż złoto.
- Kiedy w maju wiatr z północy, ma się u nas zimno w nocy.
- Chłodny maj, dobry urodzaj.
- Deszczyk majowy, młodej łyż wdowy.
- Kto się w maju urodzi, dobrze mu się powodzi.

- Na świętego Stanisława (8 maja) rośnie koniom trawa.
- Na świętego Stanisława (8 maja) żyto jak ława.
- Na świętego Izydora (10 maja) często bywa chłodna pora.
- Na Pankracy (12 maja) (kaszubskie) wiedno wieje: norda bierze bogaczom, a daje nędzarzom.

- Pankracy, Serwacy, Bonifacy (13, 14, 15 maja) żli na ogrody chłopacy.
- Święta Zofija (15 maja) kłosy rozwija.
- Gdy w Zofię (15 maja) zboże do pasa, na zimę chleb i okrasa.
- Na świętą Zofiję (15 maja) deszcz po polach bije.
- Po Urbanie (25 maja) lato nastanie. ■

■ Gdy kukułka kuka w maju, to spodziewaj się bogatego urodzaju! Fot. Pixabay

Seniorzy z Rudomina poznali tajniki pieczenia i ozdabiania pierników

Kto choć raz spróbował piernika, nigdy nie zapomni jego niezwykle bogatego smaku i zapachu. Dziś nie wyobrażamy sobie Kaziuków Wileńskich ani różnych świąt bez pięknie dekorowanych pierników. Szczególnie smakują te własnoręcznie upieczone i ozdobione. O tym mogli przekonać się seniorzy z Rudomina.

15 kwietnia seniorzy należący do Klubu Seniora „Złoty Wiek”, działającego przy Centrum Kultury w Rudominie, wzięli udział w warsztatach pieczenia i dekorowania pierników. Zajęcia odbyły się w Wilnie, w rodzinnej piekarni Alvydasa i Anny Gryszkiewiczów „Vilniaus Meduoliai”, która pielęgnuje stare tradycje wypiekania pierników. Podczas zajęć edukacyjnych uczestnicy poznali tajniki pieczenia tradycyjnych pierników. Wyслушали niezwykle ciekawej historii piernika i dowiedzieli się, skąd pochodzi zwyczaj jego zdobienia.

Seniorzy po przystąpieniu do pracy z wielką radością i zapałem ugniatali oraz rozwałkowywali ciasto, a potem wycinali różne kształty przy pomocy foremek. Przygotowane przez nich pierniki powędrowały do pieca. Póki ciastka się piekły, uczestnicy otrzymali gotowe już pierniki w kształcie jajka i zajączka, które mogli udekorować według własnego uznania. Seniorzy mieli okazję wykazać się kreatywnością. Ich prace były pomysłowe i piękne.

Na zakończenie zajęć seniorzy obejrżeli ciekawy film o Kaziukach Wileńskich odbywających się jeszcze przed II wojną światową.

Warsztatom towarzyszyły radość, zabawa i beztroskie chwile. Uczestnicy spędzili miło czas w serdecznej, domowej atmosferze. Własnoręcznie wykonanymi piernikami będą mogli delektować się wspólnie z domownikami lub pięknie je zapakować i podarować bliskiej osobie.

Seniorzy składają serdeczne podziękowania Centrum Kultury w Rudominie, pod kierownictwem Wiolety Cereszki, za zorganizowanie niezwykle ciekawych i twórczych warsztatów. ■

Inf. i fot.: Centrum Kultury w Rudominie

Zajęcia odbyły się w Wilnie, w rodzinnej piekarni Alvydasa i Anny Gryszkiewiczów „Vilniaus Meduoliai”

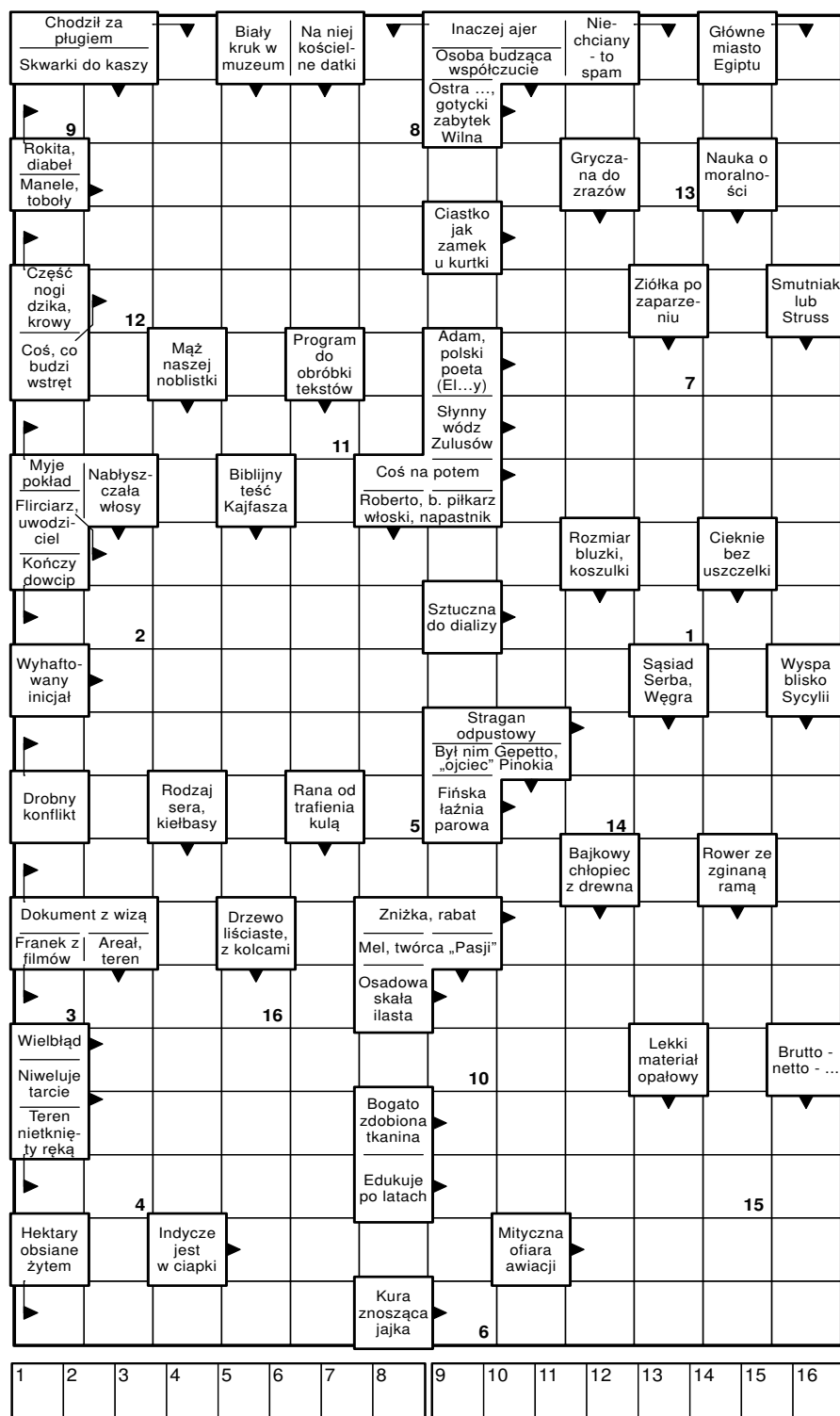

Seniorzy należący do Klubu Seniora „Złoty Wiek” wzięli udział w warsztatach pieczenia i dekorowania pierników

Seniorzy po przystąpieniu do pracy z wielką radością i zapałem ugniatali oraz rozwałkowywali ciasto

Krzyżówka

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 17-18 KWIETNIA

Poziomo: FORTEL - AGENT - NOKTURN - KLAUN - STUHR - PRANIE - TURKMEN - STREFA - ELENA - TATAR - KATMANDU - LUIZA - ROSJA - KATERING - GOŁYSZ - NORA - URWISKO - JAZGOT - AKTOR - KOBRA - CIAPKA - PRADZIAD - WIATA - AKAPIT - UNOS - MATA - SISSI - TLENEK - ZERO - KIKS

Pionowo: KONKRET - ALKOWA - OPINIA - ROLA - RYTUAŁ - ZEBRA - TKANIE - MITYNG - RATUSZ - ETUI - FRAZES - OPADANIE - LUNET - NARZUT - CIASTO - LANS - RETURN - WACIAK - TEKLA - OGNIK - ADAMEK - ZEBU - METYS - OSTĘP - PANI - HIENA - JURKO - KWITEK - WTÓR - NARTA - AORTA - TAKS

Hasło: Budowa piętrowa lasu

Uśmiechnij się!

– Sara, pożyczysz mi pieniądze?
– Icek, 40 lat temu pożyczyłam pieniądze Abramowi i do tej pory się ze mną nie rozliczył.

– Ale on jest twoim mężem!

– Wtedy nie był.

Rozmowa w szpitalu:

– Naprawdę będzie mnie operował student? A jak mu się nie uda?

– To, niestety, nie zda...

Małżeństwo po przebudzeniu:

– Całą noc śniłam, że jeździłam na rowerze. Jestem wykończona!

– A ja śniłem, że kochałem się całą noc...

– Ze mną?

– Nie... Ty pojechałaś przecież gdzieś na rowerze...

Mąż siedzi w pokoju przy komputerze, wpisuje w Google: „Jak rozpoznać, czy moja żona to wiedźma?”. Nagle słyszy z kuchni głos żony:

– A zapytać wprost to nie łaska?!

Na lekcji języka polskiego pani pyta Jasia:

– Jak nazywają się mieszkańcy Warszawy?

Jasiu rozeźlony:

– Zwariowała pani! Skąd mam wiedzieć? Toż to półtora miliona luda...

Dziekan jednego z amerykańskich uniwersytetów wzywa do siebie studenta i mówi:

– Wczoraj znajdowałeś się na terenie żeńskiej bursy. Według regulaminu naszego uniwersytetu musisz zapłacić 10 dolarów kary. Jeśli znów ci się to przytrafi, następnym razem zapłacisz 15 dolarów, a za trzecim razem – dwadzieścia.

– Panie profesorze, cenię sobie pański czas. Porozmawiajmy rzeczowo: ile kosztuje abonament na cały semestr?

– Coś taka wkurzona?

– Mężowi na urodziny kołowrotek kupiłam do wędki.

– No to chyba dobrze? Twój stary co weekend z kolegami przecież na ryby jeździ. Nie spodobał mu się?

– Gorzej. Zapytał, co to jest.

Balandžio 27 d. 16 val.
Naujosios Vilnios
kultūros centre

**LINKSMIEJI
KLASIKAI**

Dalyvauja smuikininkas Zbignevas Levickis
ir pianistas Daumantas Slipkus

NV KC
KAKAVA.LT

TEATR IM. ALEKSANDRA SEWRUKA W ELBLĄGU
SEZON TEATRALNY 2024/2025 DYREKTOR PAWEŁ KLESZCZ

Instytucja Kultury
Samorządu Województwa
Warmińsko - Mazurskiego

**DOM KULTURY
POLSKIEJ W WILNIE**
27 KWIETNIA 2025 // 17:00
BILETY: KAKAVA.LT

GERALDINE
ARON
MY BRILLIANT DIVORCE
**MÓJ BOSKI
ROZWÓD**

Tłumaczenie: Anna Wolek i Krystyna Podleska
Reżyseria: Agnieszka Płoszajska
Scenografia i kostiumy: Wojciech Stefanik
Operowanie muzyczne: Krzysztof Jaszczałak

W ROLI ANGELI
TERESA SUCHODOLSKA

25 LISTOPADA 2021 304. PREMIERA

WWW.TEATR.ELBLAG.PL

Ambasada
Rzeczypospolitej Polskiej
w Wilnie

Wileński
Oddział
Miejski ZPL

ZAPRASZAJĄ NA PRELEKCJE

**“O SZABLI W RZECZYPOSPOLITEJ
OBOJGA NARODÓW”**

REŻYSERIA PAWEŁ DEŁĄG
**ZRODZENI DO
SZABLI**

- 28 KWIETNIA
12:00 pokaz filmu “Zrodzeni do szabli”,
spotkanie z autorami filmu oraz prelekcja
(Dom Kultury Polskiej w Wilnie)
- 29 KWIETNIA
18:00 trening szermierczy według tradycji
sztuki krzyżowej
(Sala sportowa ul. Elektrinės 8, Wilno)

Sponsor: Partnerzy: Patronat medialny: Partnerzy medialni: **KURIER**
WILEŃSKI **WILNO@TEKA.IT**

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody. Tel. +370 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Skupujemy samochody w dowolnym stanie. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się na miejscu. Tel. +370 611 33 626

Drogo kupujemy las, ziemię. Załatwiamy dokumenty. Szybkie rozliczenie. Tel. +370 606 01 125

Kupię mieszkanie w Wilnie. Może być bez remontu. Proponować różne warianty. Tel. +370 683 73159

Kupię mieszkanie lub działkę w Wilnie. Rozliczam się od razu. Proponować różne warianty. Tel. +370 600 65 995

USŁUGI

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji. Tel. +370 677 34 202

Pokrycie dachowe, naprawa. Wilno i rejon wileński.
www.vilniaus-stogai.lt
Tel. +370 64471112

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materiału. Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo. Tel. +370 606 97 218

Instalacja grobów. Produkcja pomników i tablic pamiątkowych. Renowacja starych grobów i inne prace. **www.gravas.lt**
Tel. +370 670 06 868.

Doświadczony niewidomy masażysta pomoże w łagodzeniu waszych dolegliwości. Różnego typu ma-

saże — od 14 euro. Tel. +370 675 73 750

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy dachy, ogrodzenia i inne materiały budowlane w przystępnej cenie.
Tel. +370 603 63 636

Sprzedajemy różnego rodzaju suche, rąbane drewno na opał w Wilnie i rejonie wileńskim. Starannie ułożone. Dostarczamy.
Tel. +370 686 866 68

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona.
Tel. +370 600 18083 (Leon)

PRACA

Kobieta, Polka, 53 lata, porządna, rzetelna, z doświadczeniem pracy, może doglądać osobę w starszym wieku, pomoże w gospodarstwie.
Wilno, +370 687 127 38

Już od 20 lat
UAB Ekoenergija
dostarcza olej napędowy dla rolników.
Dostarczamy pod Wasz adres.
tel. +370 655 51543
W godzinach 9-17.

KUPUJEMY LASY
DOJRZAŁE, MŁODE,
NA DREWNO, PORĘBY,
ZIEMIĘ, ZAGRODY W
CAŁEJ LITWIE 8 676 41155

UAB „Krekenavos agrofirma”
SKUPUJEMY BYDŁO
KROWY, CIELICE, BYKI
WEDŁUG WAGI RZEŻNEJ BĄDŹ ŻYWEJ
WAŻY, PLACI OD RAZU, TRANSPORTUJE
TEL. (8 620) 61179

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
- komputery • monitory
- kamery wideo
- cyfrowe aparaty fotograficzne
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
- telefony komórkowe, radiotelefony
- mikrofalówki, odkurzacze.

Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. 0 655 22234
www.taisykla.com

MB „ALTDENT” Nr lic. 1915
Klinika L. i A. Tretjakovov
• Leczenie • Implantowanie
• Protezowanie
(na raty od 3 do 36 mies.)
• Higiena jamy ustnej
• Wybielanie zębów
• Ortodonta. Periodontolog.
Endodontolog.
Panoramyczne zdjęcie zębów.
Współpracujemy z kasą chorych
Ul. Parko 55-1, Vilnius, tel.: 0 (5) 248 5793,
+370 687 17 760 (godz. 8-17).
www.altident.lt

um
UTENOS MĖSA
SKUPUJEMY BYDŁO
+370 620 33544

TROSZCZYMY SIĘ O WAS I WASZE SZCZĘŚCIE!

1. Kursy jazdy kategorii B
2. Kursy dla tych, co naruszyli zasady KET — pomagamy odzyskać uprawnienia kierowcy z minimalnym wysiłkiem
3. Dodatkowe przyszkolenia, jeśli chcecie poprawić swoje nawyki kierowcy
4. Zawodowe szkolenia kierowców: kod 95, kursy ADR, kursy traktorzystów, kursy dzwigu ładowniczego (hydromanipulator) i kierowcy wózka widłowego (krautuvass)

Grafik szkoleń dostosowany do Was. Doświadczeni i przyjaźni instruktorzy. Świetne ceny i stosunek do jakości.
Latvijas pr. 60-403, Vilnius
+370 676 11 465
+370 653 33 321
autosiekis@gmail.com

TOWARY ELEKTRONICZNE:

- Anteny • Odbiorniki
- Sygnalizacji • Pulpity
- Narzędzia • Przewody
- Głośniki dźwiękowe
- Akumulatory

www.taisykla.com
tel. 0 655 22 234

KAWIARNIA

SULTINIAI

- Smaczne pierożki z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

Znajdą nas Państwo w samym centrum stolicy:
Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91,
+370 612 62339

ZAMÓW PRZYKRYCIE MOGIŁY ZA CENĘ Z ZESZŁEGO SEZONU!

Skontaktujcie się z nami, a my przyjdziemy z darmową konsultacją

VPU NR. 40 (2.80 x 2.50 M)
3 PŁYTY + 1 POSTUMENT
CENA CAŁEGO KOMPLETU: 1150 €
(LUB NA RATY: 25.27 € / mies.)

VILNIAUS PAMINKLAI

VILNIAUS PAMINKLAI
Čekoniškių g. 11, Vilnius

(+370) 606 78005

(+370) 699 17197

6.45 Studio Wilno
7.05 „Rodzina Treflików” film anim.
7.15 Alchemik
7.30 Pożyteczni.pl
7.55 „Zasmakuj w Sienkiewicz”
8.20 Ukryte skarby
8.45 Rozmowy (nie)wygodne
9.15 Notacje
9.25 Jesteśmy stąd
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.30 Gra słów
10.50 Słownik polsko@polski
11.20 Alchemik
11.35 Tyci encyklopedia Bzika
11.40 Tamte lata, tamte dni
12.05 S. „Królowie”
13.00 Info Wilno
13.05 Rozmowy w Mackiewiczówce
13.30 Polacy to wiedzą!
13.55 To jest grane
14.25 „Bartoszewski. Siła przebaczenia” film dok.
15.15 Jesteśmy stąd
15.25 Astronarium
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Rodzina Treflików” film anim.
17.20 Czy ja dobrze rozumiem?
17.45 S. „Siedlisko”
18.35 Z Historią na Ty
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Z pamięci
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Komisarz Alex”
21.50 S. dok. „Lokalsi”
22.20 Ukryte skarby
22.40 Rozmowy w Mackiewiczówce
23.10 S. „Oficer”
00.05 Info Wilno
00.20 Studio Wilno

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.35 S. „Tandem”
11.30 S. „Prywatni detektywi”
12.15 „Kto i dlaczego?”
12.45 „Notatki przyrodnika”
13.15 S. dok. „Kraje, ludzie, przygody”
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 LRT słucha
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Urodzeni tego samego dnia.
22.30 Wiadomości rowerowe
23.00 S. „Hannibal”
23.45 S. dok. „Kraje, ludzie, przygody”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź blisko”
8.00 Szeszki 20
9.00 S. „Poważne sprawy”
10.00 S. „Krwawe kwiaty”
11.00 S. „Cena miłości”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Sekret perły”
15.00 S. „List pożegnalny”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Całuję. Rūta
21.00 S. „Przypadek 39”

21.30 Wiadomości

22.30 „Likwidator” thriller

00.35 S. „L.A.’s Finest II”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Bestialskie historie
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Litwa przemawia
8.30 Memora
9.00 Dzień dobry, Litwa
11.30 Jesteśmy Ukraińcami
12.00 S. dok. „Igrzyska Ludowe”
13.00 Notatki przyrodnika
13.30 Oto kino!
14.00 Spektakl
15.15 Pamiętajmy
15.35 S. „Krzyk o pomoc”
16.20 S. „Dobra Czarownica”
17.05 Dzień dobry, Litwa
19.00 Weranda
19.30 „Ostatnia stacja” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Bez niej” thriller
23.20 „Wizjonerzy”
23.30 Notatki przyrodnika
00.00 S. „Raj dla kobiet”

6.00 Program kulinarny
6.30 S. „Córka ambasadora”
7.30 „Show dobrego wieczoru”
9.00 S. „Walker, rycerz Texasu”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”
12.00 S. „Szukam córki”
14.00 S. „Nie ma przepisu na miłość”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc

18.30 TV3 wiadomości

19.30 „Gliny”

21.00 S. „Na zdrowie”

21.30 Wieczorne wiadomości TV3

22.20 TV3 sport

22.30 „Umysł przestępcy” thriller

00.50 S. „Główna wskazówka”

01.55 S. „Leverage”

6.10 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 S. „Magnum: Detektyw z Hawajów”
8.30 S. „Wojny glin. Charków”
9.30 S. „Policja wodna”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Śmiertelna broń”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „Policja wodna”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 „911”
20.00 „Wojny kupujących”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „Życie” thriller
23.05 „Gran Torino” dramat

5.00 „Nowy dzień”
6.00 S. „Stary”
7.30 „Nieznana czeska Litwa” film dok.
8.00 S. „Poświęć wszystko”
9.00 „Šarunas Marčiulionis. Koszykarski lodołamacz nr 13” film dok.
10.00 S. „Królowa gry”
11.00 S. „Stary”
12.30 Anatomia mieszkania
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Aleksandra”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo

17.00 „Šarunas Marčiulionis. Nie tak jak inni” film dok.

18.00 Reporter

18.20 Sport. Pogoda

18.30 S. „Stary”

20.00 Reporter

20.18 Sport. Pogoda

20.20 S. „Poświęć wszystko”

21.25 S. „Królowa gry”

22.30 Reporter

22.50 Sport. Pogoda

23.00 Litwa na żywo

23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

00.30 S. „Aleksandra”

6.25 S. „Komisarz Alex”
7.25 S. „Cobra 11”
8.30 „Dropped”
9.00 „Zwiadowca przeszłości”
9.30 „Magazyne nowe wojny”
10.00 „Yellowstone”
11.00 „Szaleńcy sąsiedzi”
12.00 „Mobilne domy”
13.00 „Gdzie wyżej?”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Bosch”
16.00 S. „Komisarz Alex”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Szaleńcy sąsiedzi”
20.00 „Yellowstone”
21.00 „Warcraft: Początek” film fab.
23.35 S. „Poszukiwacze zagubionych skarbów”
00.25 „Gdzie wyżej?”

6.00 S. „Bądź ze mną”
7.00 „Alaca”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Gry Przeznaczenia”
10.00 S. „Nowy Amsterdam”
11.00 S. „Straż Przybrzeżna”
12.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”
13.00 S. „Prawo i porządek”

14.00 S. „Krymina-
lista Pacyfiku”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 S. „Wędruję
w czyjejś miłości”
17.00 S. „Ślepa”
18.00 S. „Jednost-
ka Badawcza”
19.00 S. „Straż
Pożarna w Chicago”
20.00 S. „Prawo
i porządek”
21.00 S. „Czar-
ne Piaski”
22.55 S. „Grace”
00.50 „Złoty chło-
pak” dramat

06.10 S. „Akacyjowa 38”
06.55 „Info Poranek”
08.00 „Transmisja
Mszy Świętej z Sank-
tuarium Matki Bożej
na Jasnej Górze”
08.30 „Pełnia Wiary”
09.00 S. „Chłopi”
10.00 S. „Ranczo”
10.50 S. „Komi-
sarz Alex”
11.45 S. „Ojciec
Mateusz”
12.35 S. „Królowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „To się opłaca”
13.50 „Fascynu-
jące migracje”
15.00 S. „Wichro-
we wzgórze”
15.55 „Jaka to
melodia?”
16.35 „Gra słów.
Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to
melodia?”
18.55 „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akacyjowa 38”
20.30 „Program
informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Królowie”
22.05 S. „Ojciec
Mateusz”
23.05 Sprawa
dla reportera
00.05 „Polska ma głos”

07.15 „Muzycz-

ne poranki”
08.05 „Tamte
lata, tamte dni”
08.45 „Podróż
z historią”
09.25 „Dobry tytuł”
10.10 „Pociąg” dramat
12.00 S. „Król-
owa Bona”
13.00 „Reżyserzy”
14.00 „Portrety”
14.15 „Wydarze-
nie aktualne”
15.55 „Popioły” dramat
17.55 „Pan na
Żuławach”
19.05 „20 lat
TVP Kultura”
19.35 „Wstęp Wolny”
19.55 „Belmondo
Wspaniały” film dok.
21.00 „Hala odlotów”
22.00 „Król w No-
wym Jorku”
00.00 „Kamerdy-
ner” dramat

07.00 Panorama
07.35 „Słownik
polsko@polski”
08.00 „Przysta-
nek slow food”
08.30 „Pytanie
na śniadanie”
12.10 „Kieru-
nek Zachód”
12.50 S. „Barwy
szczęścia”
13.25 S. „O mnie
się nie martw”
15.05 „Studio w
kontakcie”
15.50 „Całkiem
niezła historia”
16.05 S. anim. „Dziwny
świat kota Filemona”
16.15 S. anim. „Mały
pingwin Pik Pok”
16.30 „Program
informacyjny 14.30”
17.00 „Słownik
polsko@polski”
17.30 S. „Barwy
szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów.
Krzyżówka”
18.50 „Te-
leexpress Extra”
19.15 „Ekumenizm
po warszawsku”
19.45 „Panorama”

20.10 „Polskie
szlaki Północy”
20.30 „Program
informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Profilarka”
23.15 „Polonia 24”
23.50 „Do śmiechu!”

07.50 „Był taki dzień”
07.54 S. dok. „Wo-
jownicy czasu”
08.25 „Fake czy
historia?”
09.00 S. „Tajemnica
twierdzy szyfrów”
09.45 „Kuchnia
Jagiellonów”
10.10 S. dok. „Hi-
storia Polski”
11.00 „Encyklopedia
II wojny światowej”
11.20 „Zamki kresowe
Rzeczypospolitej”
11.40 „Tajemnice
początków Pol-
ski” film dok.
12.30 „Tajemnice,
zamki i podziemia”
12.55 „Ex Libris”
13.15 S. „Czter-
dziestolatek”
14.15 S. dok. „Gaz
ziemny w Polsce.
Początek historii”
14.35 „Pamięć”
film dok.
15.15 „Tajemnice
początków Pol-
ski” film dok.
16.05 „Makłowicz
w podróży”
16.30 S. „Koro-
na królów”
16.55 „Galicja.
Miasta i ludzie”
17.25 „Sensa-
cje XX wieku”
18.15 „Historia
Polski” film dok.
19.10 „Portrety
Wojenne. Kobiety”
19.40 „Flesz historii”
19.55 S. „Tajemnica
twierdzy szyfrów”
20.40 „Autobus z
napisem Koniec”
21.10 „Leliwa”
film dok.
22.05 „Pożegnanie
z Marią” dramat
23.30 „Malowanie

i śpiewanie. Jan
Kanty Pawluśkie-
wicz” film dok.
00.20 „Prasa donosi”

01.00 Słowo życia
01.05 Świat w
obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Sanktu-
aria polskie
01.55 Poczet Wiel-
kich Polaków
02.00 Regina Coeli
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy
niedokończone
03.25 Święty na
każdy dzień
03.30 Opowieści
biblijne – historie
animowane z No-
wego Testamentu
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Ja-
snogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski
Punkt Widzenia
06.00 Pani Mazowska
07.00 Audycja Ge-
neralna Ojca Świętego
Franciszka z Watykanu
07.50 Muzyczne chwile
08.00 Po stro-
nie prawdy
08.55 Poczet Wiel-
kich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski
Punkt Widzenia
09.35 Słowo życia
09.40 Muzycz-
ne chwile
09.55 Święty na
każdy dzień
10.00 Na zdrowie
10.20 Opowieści
biblijne – historie
animowane z No-
wego Testamentu
10.50 Matecz-
niki Polskości
11.00 Informacje dnia
11.15 Rozmowy
niedokończone
12.25 Myśląc
Ojczyzna
12.35 Przyro-
da i ludzie
13.00 Regina Coeli

13.03 Informacje dnia
13.20 Wykłady z
kongresu: Katolicy a
tożsamość Europy
13.45 Przerwa-
ny posiłek
14.20 Przegląd
katolickiego tygo-
dnika „Niedziela”
14.30 Msza świę-
ta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.35 Ostatni rzeź-
biarz w szkole
16.00 Po stro-
nie prawdy
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Z wędką nad
wodę w Polskę i Świat
17.35 Sól ziemi
18.05 Akademia prolife
18.15 Muzyczne chwile
18.30 Odpowie-
dzialni za Kościół
18.55 Poczet Wiel-
kich Polaków
19.00 Regina Coeli
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy
niedokończone
20.25 Święty na
każdy dzień
20.30 Każdy ma-
luch to potrafi
20.45 Modlitwa
z telefonicznym
udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Głos Polski
22.00 Apel Ja-
snogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski
Punkt Widzenia
23.00 Głos serca
23.45 50 lat w
Republice Konga

7.00 Fani czte-
rech kótek
10.00 Łowcy klasyków
12.00 Łowcy staroci
19.00 Jak to jest
zrobione?
20.00 Łowcy sta-
roci: renowacje
21.00 Łowcy staroci
23.00 Zapomnia-
ne i upuszczone
00.00 Nagi instynkt
przetrwania

6.30 Info Wilno
6.45 Studio Wilno
7.05 Superkrowe ABC
7.30 Imbir i Cytryna
7.55 Okrasa łamie przepisy
8.20 Tomek na granicach...Rzeczypospolitej
8.45 Polonia 24
9.15 Całkiem niezła historia
9.25 Jesteśmy stąd
9.35 S. „Sześć siostr”
10.30 Gra słów
10.50 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
11.20 Superkrowe ABC
11.45 S. dok. „Lokalsi”
12.10 S. „Komisarz Alex”
13.00 Info Wilno
13.05 Imbir i Cytryna
13.25 Do śmiechu!
14.20 „O mnie, o tobie” film dok.
15.15 Notacje
15.25 Sonda 2
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 S. anim. „Czapa Czipu – Co to jest iluzja?”
17.15 Superkrowe ABC
17.45 S. „Na dobre i na złe”
18.35 Unia kulinarna
18.50 Jesteśmy stąd
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.40 S. „Życie nad rozlewiskiem”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Dom”
22.30 Strona po stronie
22.45 Imbir i Cytryna
23.10 S. „Ojciec Mateusz”
23.55 Info Wilno
00.10 Studio Wilno
00.30 Unia kulinarna
00.45 S. „Na dobre i na złe”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02, 6.40, 7.07, 7.37, 8.07, 8.40
 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.35 S. „Tandem”
11.30 S. „Prywatni detektywi”
12.15 „Kto i dlaczego?”
12.45 Notatki przyrodnika
13.15 S. dok. „Kraje, ludzie, przygody”
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 „Klub mody”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Złoty umysł
22.15 „Opowieść o duchach” dramat
00.15 „Obcy” film fantasy

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź blisko”
8.00 Całuję. Rūta
9.00 S. „Poważne sprawy”
10.00 S. „Krwawe kwiaty”
11.00 S. „Cena miłości”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Sekret perły”
15.00 S. „List pożegnalny”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
21.00 „Morderstwo w Orient Express”

„detektyw
23.20 „Interstelar” film fab

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 LRT słyszy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 „Urodzony tego samego dnia”
8.30 Niedzielne przemyslenia
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Nasza rosyjska ulica
12.00 „Ostatnia stacja” film dok.
13.00 „Daleko od miasta”
13.30 Śpiewam Litwie
15.35 S. „Krzyk o pomoc”
16.20 S. „Dobra Czarownica”
17.05 Dzień dobry, Litwo
19.00 „Weranda”
19.30 „Gry w kosmosie”
20.00 Dzień Kultury
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Dobre życie” komedia
23.15 Euromaxx
23.30 Ośmiornica
00.00 S. „Raj dla kobiet”

6.00 Program kulinarny
6.30 S. „Córka ambasadora”
7.30 „Gliny”
9.00 S. „Walker, rycerz Texasu”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”
12.00 S. „Szukam córki”
14.00 S. „Nie ma przepisu na miłość”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc

17.55 Pomysł na dom z IKEA
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Minionki” film anim.
21.30 TV3 wiadomości
22.30 „Eternals” film fab.
01.50 „Jak zadowolić kobietę” dramat

6.10 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 S. „Magnum: Detektyw z Hawajów”
8.30 S. „Wojny glin. Charków”
9.30 S. „Policja wodna”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Śmiertelna broń”
13.25 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „Policja wodna”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „911”
20.00 „Wojny kupujących”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „S.W.A.T. Miasto w ogniu” film fab.
22.50 „Życie” thriller

5.00 Realna mistyka
6.00 S. „Stary”
7.30 Pierwszy raz
8.00 Godzina TV wolność
9.30 Życie w biznesie
10.00 Formuła zdrowia
10.30 Pyszne życie
11.00 Przewodnik po długowieczności
11.30 Litewskie muzea
12.00 Kod zdrowia
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Emilia Richards”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Pół godzi-

ny z Valatką
17.00 „Šarūnas Marčiulionis. LKL koszykówka znów na Litwie!” film dok.
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.20 S. „Poświęć wszystko”
21.25 S. „Królowa gry”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Anatomia mieszkania
23.30 Pół godziny z Valatką
00.00 Godzina TV wolność

6.25 S. „Komisarz Alex”
7.25 S. „Cobra 11”
8.30 „Dropped”
9.00 „Przewodnik budowlany”
9.30 „Wojny magazynowe”
10.00 „Yellowstone”
11.00 „Szaleńcy sąsiedzi”
12.00 „Mobilne domy”
13.00 „Gdzie wyżej?”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Bosch”
16.00 S. „Komisarz Alex”
18.00 S. anim. „Simpsonowie”
19.00 „Szaleńcy sąsiedzi”
20.00 „Gliny”
21.00 „Bracia nie do pary” dramat
23.00 „John Wick 4” thriller

6.00 S. „Bądź ze mną”
7.00 S. „Alaca”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Gry Przenaczenia”
10.00 S. „Nowy Amsterdam”
11.00 S. „Straż Przybrzeżna”
12.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”

13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Kryminalista Pacyfiku”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 S. „Wędruję w czyjejs miłości”
17.00 S. „Ślepa”
18.00 S. „Candice Renoir”
19.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Grzesznik”
22.50 „Zanim umrzemy”
02.00 S. „Czarne Piaski”

06.10 S. „Akcja 38”
06.55 „Info Poranek”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Agape Bliżni”
09.00 S. „Kapitan Sowa na tropie”
10.00 S. „Ranczo”
10.50 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 Okrasa łamie przepisy
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
13.50 „Islandia, królestwo maskonurów” film dok.
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.35 „Flesz”
19.45 S. „Akcja 38”
19.25 „Pytanie dnia”
20.30 „Program informacyjny 19.30”

20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Królowie”
22.05 S. „Komisarz Alex”
23.00 „Sekielski wieczorową porą”
00.05 „Nie ma róży bez ognia” komedia

07.15 „Muzyczne poranki”
07.50 „Tamte lata, tamte dni”
08.35 „Podróże z historią”
09.15 „Wstęp Wolny”
09.40 „Muzyka w sieci”
10.05 „Popioły” dramat
12.00 „Pan na Żuławach”
13.10 „Belmondo Wspaniały” film dok.
14.10 „20 lat TVP Kultura”
15.35 „Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka”
16.10 „Rejs” komedia
17.30 „Czas Komedy” film dok.
18.40 Koncert
19.30 „Portret”
19.55 „Jak namalować Monę Lisę” film dok.
21.00 „Kobiety i XX wiek” film fab.
23.15 „Tygodnik Kulturalny”
00.10 „Król w Nowym Jorku”

07.00 „Panorama”
07.35 „Polska ma głos”
08.00 „Makłowicz w podróży”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Polskie szlaki Północy”
12.30 „Wszystko przed nami”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 „Braciszek” dramat
15.05 „Polonia 24”
15.45 S. anim. „Olim-

piada Bolka i Lolka”
15.55 S. anim. „Pomysłowy wnuczek”
16.05 „Sceny z życia smoków”
16.30 „Program informacyjny 14.30”
17.00 „Bartoszewski. Siła przebaczenia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Stacja Innowacja”
19.30 „Całkiem niezła historia”
19.45 „Panorama”
20.10 „Ola Polonia”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 „Na dobre i na złe”
22.20 S. „Na sygnale”
23.10 S. „Tygrysy Europy”
00.00 „Niepewne sytuacje”

08.15 „Był taki dzień”
08.18 „Flesz historii”
08.30 „Spór o historię”
09.00 S. „Tajemnica twierdzy szyfrów”
09.45 „Kuchnia Jagiellonów”
10.15 „Historia Polski” film dok.
11.10 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.35 „Polska i świat z historią w tle”
11.55 „Draugen” film dok.
12.40 „Fake czy historia?”
13.15 S. „Czterdziestolatek”
14.15 „Makłowicz w podróży”
14.40 „Zalana dolina” film dok.
15.30 „Bośnia i Hercegowina” film dok.
16.25 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
16.30 S. „Korona królów”
16.55 „Duchy zamków polskich”
17.30 „Sensa-

cje XX wieku”
18.15 „Historia Polski” film dok.
19.10 „Myśliciele”
19.15 „Historia kuchni polskiej”
19.55 S. „Tajemnica twierdzy szyfrów”
20.40 „Tak bardzo bali się legendy o nim” film dok.
21.15 „Nieznana wojna na Północy”
22.10 „Wichry Kołomy” dramat
23.55 „Od Lenina do Lenina”

01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Odpowiedzialni za Kościół
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Regina Coeli
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Każdy małuch to potrafi
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Głos Polski
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Przetrawiliśmy
06.30 Ze szkolnej ławki
07.40 Święty nie rodzi się po śmierci
08.45 Muzyczne chwile
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.40 Słowo życia
09.45 Navigare Necesse est
10.10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
10.35 Święty na każdy dzień
10.45 Jestem mamą
11.00 Informacje dnia

11.15 Rozmowy niedokończone
12.25 Głos Polski
12.35 Natura et Homo
13.00 Regina Coeli
13.03 Informacje dnia
13.20 Głos serca
14.05 Modlitwa smoleńska
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Drzwi do lasu
15.55 Słowo życia
16.00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia
16.20 Mocni w Wierze
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Natura Obiektywnie
17.30 Mateczniki Polskości
17.40 Prosto o gospodarce
18.00 Czerwony Dwór
18.30 Geopolityka
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Regina Coeli
19.05 Informacje dnia
19.15 Westerplatte Młodych
20.00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
20.30 Brat Franciszek
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Drogi Montini

7.00 Fani czterech kółek
10.00 Łowcy klasyków
12.00 Łowcy staroci
14.00 Złota gorączka
19.00 Jak to jest zrobione?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Życie codzienne służby granicznej
23.00 Kamera policyjna
24.00 Nagi instynkt przetrwania

TVP
WILNO

7.05 Tyci encyklopedia Bzyka
7.05 Domisie
7.30 Rok w ogrodzie
8.00 Unia kulinarna
8.15 Podróż z historią
8.45 Tygiel
9.10 Pałace i rezydencje Lubelszczyzny
9.20 Natura bez granic
9.50 Rosół polski
10.15 Domisie
10.40 S. „Sześć milionów sekund”
11.05 „Do śmiechu!”
12.00 S. „Plebania”
12.50 „Bartoszewski. Siła przebaczenia” film dok.
13.35 Saga rodów
13.55 Imbir i Cytryna
14.25 Daję słowo
15.10 S. „Komisarz Alex”
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 Rozmowy w Mackiewiczówce
16.50 S. „Ojciec Mateusz”
17.30 Nowe spojrzenie
18.00 Całkiem niezła historia
18.15 S. „Będziemy mieszkać razem”
19.00 Info Wilno
19.15 Ewangelia Litewski
19.25 Notacje
19.40 Tygiel
20.00 Polacy to wiedzą!
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.00 The Voice Kids
22.20 W świątłach muzyki
22.30 The Voice Kids
23.05 S. „Życie nad rozlewiskiem”
23.50 To jest grane
00.15 Info Wilno

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej

6.02 Bestialskie historie
7.00 „Klub mody”
8.00 Nie mam tylu lat
8.30 Tutaj teraz?!

9.00, 9.35, Dzień dobry Litwo
9.30, 10.30, 11.30 Wiadomości
12.00 S. dok. „Tajemnice z góry”
12.55 S. dok. „Naczelne ssaki”
13.50 S. „Ojciec Brown”
15.30 Wiadomości
15.45 Koncert życzeń
17.00 Wyzwanie 24godzinne
17.30 Kuchnia Beaty
18.30 Wiadomości
19.00 „Drogi”
19.30 Styl
20.30 Panorama
21.00 Śpiewam Litwę
23.00 „Kosmici”
01.15 „Dobre życie” komedia

6.00 Filmy anim.
9.30 „Hotel Transylwania 2” film anim.
11.10 „Mój przyjaciel Hachiko” film fab.
13.00 „Kosmita z przedmieścia” komedia
14.45 „Igrając z ogniem” komedia
16.35 „Tomcio Grubasek” komedia
18.30 Wiadomości
19.30 „Nasza niania jest agentem” komedia
21.25 „Sztanga i cash” komedia
00.00 „Dziewczyna moich koszmarów” komedia

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Tutaj i teraz?!

6.30 Kuchnia Beaty
7.25 Złoty umysł
8.30 „Notatki przyrodnika”
9.00 To jest

mój ogród
9.30 Daleko od miasta
10.00 Co dobrze, sąsiedzie?
10.30 Pahonia
11.00 Jesteśmy Ukraińcami
11.30 Nasza rosyjska ulica
12.00 Euromaxx
12.25 Mistrzostwa Świata w Hokeju na Lodzie
15.00 Atletyka. Diamantowa Liga Wandy
17.00 Koncert
18.00 W 95. rocznicę urodzin aktorki Mariji Rastokaitė
18.45 Pamiętajmy. K. Čapek. „Przepis na Macropoulos”
19.00 Uwaga! Szukamy sztuki
19.30 Perspektywa
20.00 Oto kino!
20.30 Panorama
21.00 „Ojciec panny młodej 2” komedia
22.45 „Rozmycie. Do końca”
00.30 S. „Ojciec Brown”

6.00 Seriale anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”
9.00 „Zagroda marzeń”
9.30 „W świecie zwierząt”
10.00 „Przyszli milionerzy”
10.30 „Zrób sam”
11.00 „Przepis na dobry weekend”
11.30 „Wróżby Kotryny”
12.00 S. dok. „Wyścig życia”
13.10 „Chłopiec z burzy” dramat
15.15 „Zakonnicą w przebraniu 2” komedia
17.30 „Vytaro ferma”
18.30 Wiadomości TV3
19.30 Gra „galvOK”
22.00 „Helikopter

w ogniu” film fab.
01.00 „Obsesja zazdrości” thriller

6.00 S. dok. „Galapagos. Zmiana wysp”
7.00 S. dok. „Bardzo słodkie zwierzęta”
8.00 „Wojny kupujących”
9.00 „Mistrzowie LEGO”
10.00 S. dok. „Małe pandy”
11.05 „Orły lombardu”
12.05 „Akumulatory”
13.00 „Realna mistyka”
14.15 „Walka ekstrasensów”
16.30 Mistrzostwa LKL „M BasketDe-lamode” „Rytas”
19.00 Mistrzostwa LKL „Nevėžis–Optibet” „CBet”
21.15 „Skok na głęboką wodę” thriller
23.40 „S.W.A.T. Miesto w ogniu” film fab.

lrytas.tv

6.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
8.00 S. dok. „Pod jabłonią jest biało”
8.30 S. dok. „Nieznana czeska Litwa. Język litewski w oczach czeskich językoznawców”
9.00 S. dok. „W trakcie walk o niepodległość. Uciama Kupiškis”
10.00 Pyszne życie
10.30 „Kod zdrowia”
11.00 Czyste miasta
11.30 Anatomia mieszkania
12.00 S. „Aleksandra”
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
16.00 Wiadomości
16.30 Muzea Litwy
17.00 Pierwszy raz
17.30 Życie w biznesie
18.00 Wiadomości
18.30 Bushido ring
19.00 „Dzisiaj jest

dużo pracy”
20.00 Wiadomości
20.20 S. „Stary”
23.00 Wiadomości
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

6.25 „W dziczy z Bearem Gryllsem”
7.25 „Dropped”
8.25 „Inny świat. Chiny”
9.30 „Przewodnik budowlany”
10.00 „Autopilot”
10.30 „Gazas dugnas”
11.00 „Kultura odpadów”
11.30 S. dok. „Dzika przyroda. Broń zwierzęca”
13.00 „Ostatni sprawiedliwy” dramat
14.00 „Piekielna droga”
15.00 „Wezwanie złamanej czaszki”
16.00 „Magazynewe wojny”
18.00 „Licytacje”
19.00 „Wipeout”
20.00 S. dok. „Ostatni taniec”
21.00 TV3 wiadomości
22.00 „Tulsa King” dramat
23.00 Koncert z Jovani. Red Bull Jukebox

6.10 „Łapacz snów”
6.55 S. „Powrót Molphara”
8.00 S. „Straż Przybrzeżna”
10.00 „Candice Renoir”
11.10 Świat ogrodników
12.25 S. „Łapacz snów”
13.10 „10 lat młodszy”
13.45 „Teściowa lub synowa”
14.45 „Zamień-

my się żonami"
15.45 „Złoty chłopak” dramat
17.45 „Zapomnij moje imię” dramat
18.45 S. „Dziennik Mediumu”
19.45 S. „Śmierć w Raju”
21.00 S. „Uwięziony”
23.00 S. „Grzesznik”
01.10 „Wszyscy są w porządku” dramat

05.55 „Tarapaty” film familijny
07.20 „Balans bieli”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.40 „Rok w ogrodzie”
09.05 „Rok w ogrodzie Extra”
09.20 „Pełnosprawni”
09.55 S. „Ranczo”
10.55 S. „Komisarz Alex”
11.50 S. „Ojciec Mateusz”
12.55 Program publicystyczny
15.25 „Okrasa łamie przepisy”
15.55 „Sanatorium miłości”
17.05 S. „Dzieciństwo”
18.00 „Teleexpress”
18.35 S. „Pan Mama”
19.40 „Jaka to melodia?”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.00 „Tysiąclecie Korony Polskie”
22.55 „Piłka nożna”
01.15 „Need for Speed” film fab.

07.05 „Człowiek na torze” dramat
08.40 „Mistrzowie muzyki filmowej”
09.40 „Notre Dame de Paris” balet

11.20 „Rejs” komedia
12.40 „John Huston. Na własnych zasadach” film dok.
13.50 „Muzyka w sieci”
14.20 „Tamte lata, tamte dni”
15.00 S. „Wielcy mistrzowie malarstwa”
16.10 „Janosik” film przygodowo-historyczny
18.30 „Saba-ta” western
20.30 „20 x 20 Lat TVP Kultura”
21.00 „Minari” dramat
23.05 Koncert
00.20 „Kobiety i XX wiek” film fab.

07.00 „Panorama”
07.40 „Studio w kontakcie”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.20 „W poszukiwaniu dobrego filmu”
12.55 „Program publicystyczny”
15.20 S. „Na dobre i na złe”
16.25 „Okrasa łamie przepisy”
17.00 „Kulturalni PL”
18.00 „Teleexpress”
18.20 S. „M jak miłość”
19.15 Daję słowo
20.10 Muzyka w sieci
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.00 Koncert
22.40 S. „Sanatorium miłości”
23.35 „Fuks” komedia

08.50 Był taki dzień
08.54 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
09.15 Flesz historii
09.30 Było, nie minęło
09.55 Szlakiem miejsc niezwykłych
10.05 S. „Dale-

ko od szosy”
11.20 „Gaz ziemny w Polsce. Początek historii”
11.40 „Podróż z historią”
12.05 „Saga prastarej puszczy” film dok.
13.00 „Tajemnice początków Polski” film dok.
13.55 „Życiodajne rzeki Półwyspu Iberyjskiego”
14.45 „Dzieje człowieka ubranego”
15.15 „Nieposłuszeństwo” dramat
17.00 „Chrobry” film dok.
17.50 „Gra o koronę” film dok.
18.40 „Jadwiga Zamoyska. Skarby generałowej” film dok.
19.30 S. „Akwarium, czyli samotność szpiega”
20.20 „Droga od Chrystusa do Konstantyna”
21.15 „Zaginione Skarby”
21.20 „Oblicza terroryzmu”
22.05 „Wielkanoc” film TVP.
22.40 „Epitafia katyńskie”
22.45 „Wichry Kołymy” dramat
00.35 „Zaginione Skarby”

00.05 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela”
00.10 Zamek w Korzkwi Szlakiem Pióra
00.30 Regał
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Geopolityka
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Regina Coeli
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Wester-

platte Młodych
02.55 Święty na każdy dzień
03.00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
03.30 Brat Franciszek
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Natura Obiektywnie
06.25 Wykłady z kongresu: Katolicy a tożsamość Europy
06.50 Uganda Ojca Adama
08.15 Muzyczne chwile
08.25 Sól ziemi
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Westerplatte Młodych
10.00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny
11.00 Informacje dnia
11.15 Retrospekcja
11.20 Muzyczne chwile
11.35 Słowo życia
11.40 Polski Punkt Widzenia
12.00 Kropelka radości
13.00 Regina Coeli
13.03 Informacje dnia
13.20 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
13.50 Natura Obiektywnie
14.10 Mateczniki Polskości
14.20 Ocalić od zapomnienia
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Przegląd Katolickiego Tygo-

dnika „Niedziela”
15.35 Słowo życia
15.40 Święty na każdy dzień
15.45 Jak wygrać małżeństwo?
16.00 Słudzy Boga i człowieka. Aniołowie
16.30 Wierzę w Boga
17.00 Informacje dnia
17.10 Historia PL
17.30 Z nadmiaru Miłości
18.30 Przełamując bariery
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Regina Coeli
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.40 Manna z Nieba
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Warto być ojcem
23.15 Uwięziony Prymas

7.00 Jak to jest zrobione?
9.00 Antanas, mechanik samochodowy
10.00 Kowboje szosowi
12.00 Najniebezpieczniejszy zawód świata
16.00 Rodzina z lasu
18.00 Złota gorączka
19.00 Poszukiwacze opali
21.00 Służba graniczna
22.00 Zapomniane i upuszczone
23.00 Łowcy staroci

6.30 Info Wilno
6.45 Saga rodów – Ród Bohosiewiczów
7.05 Detektyw Literka
7.15 Baśnie i bajki polskie
7.30 Bazary i bazarki
8.00 Wilno na Dzień dobry
9.00 Imbir i Cytryna
9.25 Kulturalni PL
10.15 Detektyw Literka
10.30 Zaczarowany świat...
10.50 Sonda 2
11.15 Czy ja dobrze rozumiem?
11.40 Ewangelia Litewski
11.55 Transmisja Mszy Świętej
12.50 Etiuda pt. „Miłosierdzie”
12.55 Jesteśmy stąd
13.00 S. „Plebani”
13.50 „Faustyna” film biograficzny
15.05 Rosół polski
15.30 Nowe spojrzenie
15.55 Etiuda pt. „Miłosierdzie”
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 Wileński koncert życzeń
16.45 S. „Zmiennicy”
17.45 Lecę za miłością
18.15 Saga rodów – Ród Bohosiewiczów
18.35 Imbir i Cytryna
19.00 Szansa na sukces
19.50 Jesteśmy stąd
20.00 Przegląd tygodnia
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.00 S. „Gra z Cieniem”
21.45 Hasztagi tygodnia
22.30 „Big Nang Bożego Miłosierdzia” film dok.
00.40 Daję słowo

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Oto kino
6.30 Litwin w sercu
7.30 Dzień Kultury
8.00 Święteczne myśli
8.30 „Dobrze jest mieszkać na wsi.”
9.00 „To jest mój ogród.”
9.30 „Notatki przyrodnika”
10.00 Encyklopedia Gustawa
10.30 Dzieci tysiąclecia
11.30 S. dok. „Gladiatorzy”
12.25 S. dok. „Planeta Ziemia”
13.20 S. dok. „Małe zwierzęta”
13.45 Euromaxx
14.00 S. „Dążyć”
15.30 Wiadomości
15.45 „Detektywi historii”
16.45 Dajmy czadu!
18.00 Tydzień z „Wiadomości Rowerowe”
18.30 Wiadomości
19.00 „Okno na władzę”
19.30 Tydzień
20.30 Panorama
21.00 „Śpiewam Litwę”
23.00 „Pocałunek” dramat
01.00 „Ojciec Panny Młodej” komedia

6.00 Filmy anim.
9.30 „Smerfy” film anim.
11.30 „O psie, który wrócił do domu” film fab.
13.20 „Potworna rodzinka” komedia
15.15 „Sposób na teściową” komedia
17.20 Teleloto TV gra
18.30 Wiadomości
19.30 „Maska”
22.00 „Przerwany lot” thriller
00.15 „John Q” thriller

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Filmy anim.
8.30 S. „Szkoła Superbohaterów”
8.45 S. „Śledczy”
9.00 Gry kosmiczne
9.30 Droga
10.00 7 dni Kowna
10.30 Wiara i życie
11.00 Mój nauczyciel
11.30 Menora
12.00 Myśli na święta
12.25 „Mistrzostwa Świata w Hokeju na Lodzie”
15.00 Koszykówka. Mądry sposób na mistrzostwa MLKL. Finał
17.00 S. dok. „Niezwyciężony”
17.30 Otwarta kombinacja
18.00 Litewska liga piłkarska „TOPsport A”. „Sūduva – „Hegelmann”
20.30 Panorama
21.00 „Maguy Marin. Pilność działania” film dok.
22.50 „Wileński Jazz 2024”
23.35 S. „Dążyć”

6.00 Seriale anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”
9.00 „La Maistas. Wezwanie”
10.00 „Świat według kobiet”
11.00 „Zagroda marzeń”
12.00 „Wyścig życia”
13.10 S. dok. „Schronisko dla dzieci szympanów”
14.20 „Agent Cody Banks” komedia
16.25 „Ciemność rusza do boju” dramat
18.00 „Własne koła”
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „LT Karaoke”
22.10 „Ultimatum” film fab.
00.00 „Piła X” film fab.

6.10 „Akumulatory”
7.00 „Realna mistyka”
8.00 „Kolory lasu”
8.30 „Róg tura”
9.00 Program sportowy
10.05 S. dok. „Geniusze zwierzęcy”
11.15 „Orły lombardu”
12.15 „Akumulatory”
13.10 „Tajemniczy bogacz”
14.20 „Walka ekstrasensów”
16.30 Mistrzostwa LKL „Wolves Twinsbet” „7betLietkabelis”
19.00 Mistrzostwa LKL „Neptūnas” „Šiauliai – Casino Admiral”
21.15 „Django” Vestern
00.35 S. „The Grand Tour”

6.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
8.00 Muzea litewskie
8.30 „Dzisiaj jest dużo pracy”
10.00 Przewodnik po długowieczności
10.30 Najlepsze
11.00 Kod zdrowia
12.00 S. „Aleksandra”
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
16.00 Wiadomości
16.30 24/7
17.30 Pół godziny z Valatką
18.00 Wiadomości
18.30 W świecie koszykówki
19.00 Godzina TV wolność
20.00 Wiadomości
20.20 S. „Stary”
22.30 Wiadomości
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.35 „W dzicz z Bearem Grylsem”
7.35 „Dropped”

8.05 „Inny świat. Chiny”
9.30 „Na jednym końcu haczyk”
10.00 „Zwiadowca przeszłości”
10.30 „Egązas dugnas”
11.00 S. dok. „Afrkańscy myśliwi”
12.00 S. dok. „Przetwaj w lasach Amazonii”
13.00 „Ostatni sprawiedliwy” dramat
14.00 „Piekielna droga”
15.00 „Wezwanie złamanej czaszki”
16.00 „Magazyne wojny”
19.00 „Wipeout”
20.00 „Ostatni taniec”
21.00 TV3 wiadomości
22.00 NBA Action
22.30 „Dziewięty legion” dramat

6.10 „Łapacz snów”
6.55 S. „Powrót Molphara”
8.00 S. „Straż Przybrzeżna”
10.00 „Candice Renoir”
11.10 Świat ogrodników
12.25 S. „Łapacz snów”
13.00 Pozdrowienia
15.45 „Złoty chłopak” dramat
17.45 „Zapomnij moje imię” dramat
18.45 S. „Dziennik Mediumu”
19.45 S. „Śmierć w Raju”
21.00 S. „Morderstwo w...”
22.55 „Piękny ślub” komedia
00.45 S. „Uwięziony”

06.30 „Sprawa dla reportera”
07.20 „Słownik

polsko@polski"

07.55 „Słowo na niedzielę"**08.00** „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach"**09.00** „Tydzień"**09.30** „Moje zdrowie"**09.55** S. „Zmiennicy"**11.00** Transmisja Mszy Świętej z Bazyliki Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach**12.55** „Między ziemią a niebem"**13.00** Anioł Pański**13.15** „Między ziemią a niebem"**13.45** „Pielgrzymi Nadziei"**14.10** „Europejska Amazonia"**15.15** „Nie ma róży bez ognia" komedia**17.05** S. „Dzielectwo"**18.00** „Teleexpress"**18.35** „Daję słowo"**19.40** „Jaka to melodia?"**20.30** „Program informacyjny 19.30"**20.55** „Pytanie dnia"**21.20** S. „Zatoka szpiegów"**22.20** „Sanatorium miłości"**23.25** „Markiza Anglika" film kostiumowy**01.25** „Czego życzy sobie kobieta" komedia**07.10** „Piwnica Wandy Warskiej"**08.05** „Rozmowy (nie)wygodne"**09.00** „Liturgie i nabożeństwa"**10.05** „Szokująca Elsa Schiaparelli" film dok.**11.15** „Ostatnia walka Apacza" western**12.50** „Od ucha do ucha"**13.35** „W poszukiwaniu dobrego filmu"**14.15** „Szaleń-

stwo Króla Jerzego" film fab.

16.15 „Portrety"**16.35** „Mistrzowie muzyki filmowej"**17.35** „Dobry tytuł"**18.15** „Niedziela z..."**21.00** „Żądło"

komedia

23.15 „Nazywam się Alfred Hitchcock" film dok.**01.25** „Muzyka w sieci"**07.00** „Panorama"**07.40** „Kiedyś to było..."**08.20** „Okrasza łamie przepisy"**08.50** Koncert**10.50** „Słowo na niedzielę"**11.00** Transmisja Mszy Świętej**12.55** „Między ziemią a niebem"**13.00** Anioł Pański**13.15** „Między ziemią a niebem"**13.50** „Sportowiec mimo woli" komedia**15.15** Piłka nożna Betclic**18.00** „Teleexpress"**18.20** S. „M jak miłość"**19.15** „Szansa na sukces. Opole 2025"**20.10** „Kabarowe Naj"**20.30** „Program informacyjny 19.30"**20.55** „Pytanie dnia"**21.20** S. „Stulecie Winnych"**22.15** „Biały potok" komediodramat**08.50** „Był taki dzień"**08.55** S. „Korona królów. Jagiellonowie"**09.15** „Mozaika żydowska"**09.40** „Wspólny dom"**10.05** S. „Dale-

ko od szosy"

11.15 S. dok. „Podróż z historią"**11.45** „Był taki dzień"**11.50** „Zalana dolina" film dok.**12.40** S. dok.

„Wszystkie kolory świata"

13.30 „Zdobycy Karpat" film dok.**13.55** S. dok.

„Góry Europy"

14.50 „Jan Polkowski. Moje miejsce na Ziemi. Nowa Huta"**15.10** „Lepiej być piękną i bogatą" komedia**16.40** „Śledztwo w sprawie miłosierdzia bożego" film dok.**17.35** „Fake czy historia?"**18.05** „Szlakiem miejsc niezwykłych"**18.10** „Portret Ojca" film dok.**19.05** „Lena na Bałkanach"**19.30** S. „Akwarium, czyli samotność szpiega"**20.20** S. dok.

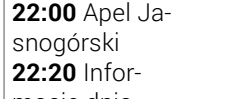
„Nieznane twarze historii"

20.55 „Po zło-

to" film dok.

21.55 „Skarbiec sztuki Lubelszczyzny"**22.10** „Zawrócony" dramat**23.30** „Tu stoje..." dramat TVP HISTORIA 2**00.00** Odpowiedzialni za Kościół**00.30** Powołani**01.00** Słowo życia**01.05** Świat w obrazach**01.10** Informacje dnia**01.30** Przełamując bariery**01.55** Poczet Wielkich Polaków**02.00** Regina Coeli**02.05** Święty na

każdy dzień

02.15 Rozmowy niedokończone**03.20** Muzyczne chwile**03.30** Manna z Nieba**03.45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci**04.00** Informacje dnia**04.20** Różaniec**04.50** Myśląc Ojczyzna**05.00** Apel Jasnogórski**05.20** Polski Punkt Widzenia**05.40** Odpowiedzialni za Kościół**06.05** My trzymamy z Bogiem**07.00** Jestem mamą**07.15** Mocni w Wierze**07.40** Muzyczne chwile**07.50** Regał**08.20** „Edek" idol na dziś**08.45** Ocalić od zapomnienia**08.55** Poczet Wielkich Polaków**09.00** Słowo życia**09.05** Polski Punkt Widzenia**09.25** Święty na każdy dzień**09.30** Niemy świądek historii. Puszcza Rudnicka**10.00** Prymas Stefan Wyszyński**10.10** Spotkanie z Magdaleną Buczek**10.15** Manna z Nieba**10.30** Oratorium Miłosierdzia Bożego**11.20** Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela"**11.30** Msza święta w Roku Jubileuszowym**13.00** Regina Coeli z Ojcem Świętym Franciszkiem**13.15** Fatima miejsce wybrane przez Maryję**13.30** Narodowy Marsz Życia**15.45** Mateczniki Polskości**16.00** Godzina Miłosierdzia i Koronka do Miłosierdzia Bożego**16.50** Muzyczne chwile**17.00** Informacje dnia**17.10** Koncert życzeń**17.50** Credo: Wiera Kościoła**18.00** Natura et Homo**18.30** Sól ziemi**18.55** Poczet Wielkich Polaków**19.00** Regina Coeli**19.05** Informacje dnia**19.15** Rozmowy niedokończone**20.25** Święty na każdy dzień**20.30** Moja katolicka rodzina**21.00** Informacje dnia**21.20** Różaniec**21.50** Myśląc Ojczyzna**22.00** Apel Jasnogórski**22.20** Informacje dnia**22.40** Retrospekcja**22.45** Stan Bezpieczeństwa Państwa**22.55** Święty na każdy dzień**23.00** Mocni Jego mocą**23.20** Puszcza Białowieska – leśny cmentarz**23.45** Jak wygrać małżeństwo?**7.00** Jak to jest zrobione?**9.00** Fani czterech kółek**11.00** Łowcy starych: renowacje**15.00** Zapomniane i upuszczone**17.00** Fani czterech kółek**18.00** Złota gorączka**20.00** Restauratorzy**23.00** Zapomniane i upuszczone

6.30 Rozmowy w Mackiewiczówce
6.55 Tyci encyklopedia Bzyka
7.00 „Kasztania-ki” film anim.
7.25 Jesteśmy stąd
7.30 Jedzenie ma znaczenie
7.50 Makłowicz w podróży
8.20 Tańcząca ze światem
8.45 Przegląd tygodnia
9.10 Nowe spojrzenie
9.35 S. „Sześć siostr”
10.30 Gra słów
10.55 Słownik polsko@polski
11.30 Detektyw Literka
11.45 Notacje
12.00 Pałace i rezydencje Lubelszczyzny
12.10 S. „Życie nad rozlewiskiem”
13.00 Info Wilno
13.05 Litwa nieoczywista
13.25 Polacy to wiedzą!
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Kasztania-ki” film anim.
17.20 Detektyw Literka
17.40 S. „Remiza”
18.30 Wileński koncert życzeń
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Klub u redaktorów
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Warto kochać”
21.50 „Tamte lata, tamte dni”
22.15 Tańcząca ze światem
22.40 Litwa nieoczywista
23.00 Jesteśmy stąd
23.05 S. „Pogo-

da na piątek”
23.45 Info Wilno
00.00 Studio Wilno
00.20 Wileński koncert życzeń

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.35 S. „Tandem”
11.30 S. „Prywatni detektywi”
12.15 „Kto i dlaczego?”
12.45 „Notatki przyrodnika”
13.15 S. dok. „Kraje, ludzie, przygody”
14.00, **15.00**, **16.00**, **16.15** S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Historie rzeczy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „LRT forum”
22.30 „Wiadomości rowerowe”
23.00 S. „Hannibal”
23.45 S. dok. „Kraje, ludzie, przygody”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź blisko”
8.00 KK2
9.30 S. „Poważne sprawy”
10.00 S. „Krwa- we kwiaty”
11.00 S. „Cena miłości”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Sekret perły”
15.00 S. „List pożegnalny”

16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Będzie wszystkiego
21.00 S. „Potrzebuję miłości”
21.30 Wiadomości
22.30 „Nocne życie” thriller
01.00 S. „Seal Team VI”

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.05 „Klub mody. Litewscy stylisty i projektanci mody pokazują”
7.00 „Kto i dlaczego?”
7.30 Tydzień
8.30 7 dni w Kownie
9.00 Dzień dobry, Litwa
9.30 Daleko od miasta
12.00 Uwaga! Szukamy sztuki
12.30 „Perspektywa”
13.00 Gen ciekawości
13.30 Dzień Kultury
14.00 Koncert życzeń
15.05 Nie mam tytułu lat.
15.35 S. „Krzyk o pomoc”
16.20 S. „Dobra Czarownica”
17.05 Dzień dobry, Litwo
19.00 Młodzież LRT OPUS
19.30 S. dok. „Igrzyska Ludowe”
20.30 Panorama
21.00 „Temat dnia”
21.30 „Oaza. Naddźwiękowy”
23.30 Wileński Jazz 2022

6.00 Program kulinarny
6.30 S. „Córka ambasadora”
7.30 „Świat według kobiet”
8.30 „Wróżby Kotryny”
9.00 S. „Walker,

rycerz Texasu”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”
12.00 S. „Szukam córki”
14.00 S. „Nie ma przepisu na miłość”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Wojny gangów”
21.00 S. „Na zdrowie”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 „Kod 211” dramat
00.15 S. „Główna wskazówka”
01.20 S. „Leverage”

6.10 „Zasady mojej kuchni”
7.30 S. „Magnum: Detektyw z Hawajów”
8.30 S. „Wojny glin. Charków”
9.30 S. „Policja wodna”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Śmiertelna broń”
13.25 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „Policja wodna”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „911”
20.00 „Wojny kupujących”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „2012” film fab.
00.05 „Django” Western

5.00 Najlepsze
5.30 Przewodnik po długowieczności
6.00 Nasze zwierzęta
6.30 24/7
7.30 W świecie

koszykówki
8.00 S. dok. „Poświęcić wszystko”
9.00 S. dok. „Šarunas Marčiulionis. Nie taki jak inni”
9.00 S. „Królowa gry”
11.00 S. „Stary”
12.30 Nasze zwierzęta
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Aleksandra”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 Życie w biznesie
17.30 Pierwszy raz
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Godzina TV wolność
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Emilia Richards”
21.25 S. „Królowa gry”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.35 „Komisarz Alex”
6.25 S. „Cobra 11”
8.30 „Autopilot”
9.00 „Gazas dugnas”
9.30 „Kultura odpadów”
10.00 S. dok. „Myśliwi Afryki”
11.00 „Szale- ni sąsiedzi”
12.00 „Domy mobilne”
13.00 „Gdzie wyżej?”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Bosch”
16.00 S. „Komisarz Alex”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Szale- ni sąsiedzi”
20.00 „Yellowstone”
21.00 „W sieci kłamstw” film fab.
23.10 „Dom nocny” thriller

6.00 S. „Bądź ze mną”

7.00 „Alaca”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Gry Przeznaczenia”
10.00 S. „Nowy Amsterdam”
11.00 S. „Straż Przybrzeżna”
12.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Kryminalista Pacyfiku”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 „Wędruję w czyjejs miłości”
17.00 S. „Ślepa”
18.00 S. „Candice Renoir”
19.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Detektyw Chelsea I. Zapłata za grzech”
22.45 S. „Morderstwo w...”
00.55 „Złoty Chłopiec”

06.10 S. „Akcjowa 38”
06.55 „Info Poranek”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Studio Raban”
09.00 S. „Kapitan Sowa na tropie”
10.00 S. „Ranczo”
10.55 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Królowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
13.50 „Europejska Amazonia”
15.00 S. „Wichro we wzgórze”
15.55 S. dok. „Misja: Ratunek. Służby w akcji”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”

18.55 „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akcjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 „Zemsta” spektakl
23.30 „Postscriptum”
00.00 „Polska. Co dalej?”

07.15 „Muzyczne poranki”
07.40 „Tamte lata, tamte dni”
08.20 „Podróże z historią”
09.00 „Od ucha do ucha” film anim.
09.30 „Czas Komedy” film dok.
10.45 Koncert
11.30 „Ostatnia walka Apacza” western
13.10 „Buntownicza nie z wyboru” film dok.
14.15 „Andrew Wyeth. Portret malarza” film dok.
15.15 „Wstęp Wolny”
15.35 „Tamte lata, tamte dni”
16.10 „Saba-ta” western
18.05 „Pan na Żuławach”
19.20 „Tygodnik Kulturalny”
20.15 S. dok. „Dźwięk Nowego Jorku”
21.00 „Boss” film dok.
23.15 „Hala odlotów”
00.25 „Gdy byłś daleko” dramat

07.00 „Panorama”
07.35 „Czego oko nie widziało...”
08.00 „Na tropie przyspraw. Pikantnie i słodko.”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Ola Polonia”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”

13.25 S. „Stulecie Winnych”
14.20 „Kiedyś to było...”
14.55 „Polacy Świata”
15.05 „Kulturalni PL”
16.05 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
16.15 „Rozmowy na dwie głowy”
16.30 „Program informacyjny 14.30”
17.00 „Królowie”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Słownik polsko@polski”
19.45 „Panorama”
20.00 „Polacy Świata”
20.10 „Wynalazki na medal”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Boża podszewka”
23.35 „Kiedyś to było...”
00.10 „Panorama”

08.15 „Był taki dzień”
08.20 „Krystyna” film dok.
09.10 S. „Tajemnica twierdzy szyfrów”
09.55 „Kuchnia Jagiellonów”
10.20 „Historia Polski” film dok.
11.15 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.35 S. dok. „Życiodajne rzeki Półwyspu Iberyjskiego”
12.25 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
12.40 „Spór o historię”
13.15 S. „Czterdziestolatek”
14.10 „Zaginione Skarby”
14.20 S. dok. „Góry Europy”
15.10 „Makłowicz w podróży”
15.35 „Po złoto” film dok.
16.35 „Korona królów”

17.05 „Sensacje XX wieku”
17.50 „U źródła – Marek Cecała” film dok.
18.25 „Historia Polski” film dok.
19.30 „Ex Libris”
19.50 „Flesz historii”
20.05 S. „Odjazd – Mazury 1933–1944”
20.50 „Polska i świat z historią w tle”
21.05 S. dok. „Historia w postaciach zapisana”
22.50 „Niezwyczajne historie z pocztówek”
23.00 S. dok. „Droga od Chrystusa do Konstantyna”
23.55 „Bośnia i Hercegowina – Bujna przyroda północy” film dok.

00.00 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
00.30 Tam, gdzie Bóg płacze
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Msza święta w Roku Jubileuszowym
03.00 Regina Coeli z Ojcem Świętym Franciszkiem
03.15 Rozmowy niedokończone
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Tam, gdzie Bóg płacze
06.10 Sanktuaria polskie
06.30 Odpowiedzialni za Kościół
07.00 Kielce 1946 zbrodnia z rosyjskiego scenariusza
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Słuszna walka
10.15 Słowo życia
10.20 Credo: Wiara Kościoła
10.30 Moja ka-

tolicka rodzina
10.55 Święty na każdy dzień
11.00 Informacje dnia
11.15 Rozmowy niedokończone
12.20 Stan Bezpieczeństwa Państwa
12.30 Warto być ojcem
12.45 Muzyczne chwile
13.00 Regina Coeli
13.03 Informacje dnia
13.20 Życie lasu. Storczyki
14.00 Dom Paderewskiego w Ojczyźnie
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Republika Pawłowska
16.00 Polskie ślady w Ziemi Świętej
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Sanktuaria polskie
17.30 Porady Medyczne Bonifratrów
18.00 Świadkowie
18.30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
23.30 Filmowe Życiorysy PL

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to działa?
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
17.30 Skarby z szopy
18.00 Zapomniane i upuszczone
19.00 Jak to jest zrobione?
21.00 Show przetrwania
22.00 Zabójcze łowienie
01.00 Nagi instynkt przetrwania

Bobra Kalafiora szukają za pomocą dronów

Dwuletni bóbr o imieniu Kalafior uciekł z ogrodu zoologicznego w Uti- ca w stanie Nowy Jork. Władze zoo przekazały, że wykorzystują drony do poszukiwania zbiegłego gryzonia. Choć jeden z pracowników dostrzegł go podczas ucieczki w pobliżu zoo wkrótce po ogłoszeniu alarmu, zwierzęcia nie udało się schwycić, mimo że w poszukiwaniach uczestniczyło kilkadziesiąt osób.

Zdaniem specjalistów bóbr opu- ścił zoo w poszukiwaniu partnerki. Gdy gryzoń osiąga wiek dwóch lat, zazwyczaj opuszcza grupę rodzin- ną, aby znaleźć partnerkę i założyć własną kolonię.

Fot. Freepik.com

Dziki indyk terroryzował całe miasteczko

Liczące 5 tys. mieszkańców ka- nadyjskie miasteczko Louisville zostało sterroryzowane przez dzi- kiego indyka. Ptak atakował ludzi, jest nawet nagranie indyka ściga- jącego dorosłego mężczyznę wokół samochodu.

Od kilku tygodni niewielkie stado dzikich indyków krążyło wokół miasteczka. Mieszkańcy zgłosili kilka ataków, a dzieci zaczęły się bać, wychodzić z domów. Jak mówił burmistrz miasteczka, „pazury indyka to jak ostrza brzytwy” i ostrzegał, by mieszkańcy wychodzili z domu uzbrojeni, chociaż w kije do baseballa.

Za agresję indyków odpowiada wczesna wiosna i ciepła pogoda — tłumaczył w CBC biolog z Canadian Wild Turkey Federation Tadeusz Splawinski. Wyjaśnił, że okres godo- wy u indyków zaczyna się właśnie z wyższymi temperaturami i dłuższym dniem. Ataki na „konkurentów” są normalnym zachowaniem dorosłych indyków, które „próbują dziobnąć innego ptaka” i atakują pazurami.

Naukowcy wyhodowali ludzki ząb w laboratorium

W przyszłości zastosowane przez nich metody mogą okazać się alternatywą dla konwencjonalnego leczenia stomatologicznego. Badacze podkreślili jednak, że minie sporo czasu, zanim implanty zastąpią naturalne zęby. Niektóre zwierzęta regenerują zęby przez całe życie, ale umiejętność ta niestety niedostępna jest dla ludzi. Powodem jest brak ko- mórek macierzystych, które zanikają w jamie ustnej po zastąpieniu zębów mlecznych przez zęby stałe. Proces regeneracji zębów może zostać prze- prowadzony w warunkach labora- toryjnych — a w przyszłości także w ludzkiej jamie ustnej.

Fot. Freepik.com

Fotomigawka

■ Tłumy widzów na koncercie z okazji Dnia Ziemi w Wilnie Fot. Josvydas Elinskas, ELTA